Ватан севмак иймондандур!

Ўзбекистон овози

Газетага 1918 йил 21 июнда «Иштирокиюн» номи билан асос солинган

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Нархи: 5 сўм

1993 йил 4 февраль, пайшанба

№ 25. (21.379).

АМАЛИЙ ВА САМАРАЛИ БЎЛДИ

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов шу йил 26 январдан 1 февралга қадар Швейцариянинг Давос шаҳрида бўлиб ўтган жаҳон иқтисодий анжуманидаги иштироки амалий ва самарали бўлганлигини айтди. Анжуман ишида Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги мамлакатларидан Нурсултон Назарбоев, Леонид Кравчук, Станислав Шушкевич, Виктор Черномирдин ҳам иштирок этдилар.

Анъанавий Давос учрашуви иқтисодий юксалиш истиқболларини кўрсатади. Бу ердаги баҳслар, қизғин фикрлашувлар, бевосита мулоқотлар муайян кайфиятни вужудга келтиради, ўзаро манфаатли ҳамкорлик йўлларини белгилаб олишга имкон беради. Бу йилги анжуманда ҳам худди шундай бўлди. Чунки ялпи мажлисларда ва секцияларнинг мажлисларида давлат бошлиқлари, мутахассис сиёсатчилардан ташқари йирик молия ходимлари ва банкирлар ҳам иштирок этдилар.

Оммавий ахборот воситалари Давос учрашувини кенг ёритди. Улар Ислом Каримовнинг анжумандаги нутқига катта эътибор бердилар. Оммавий ахборот воситалари жаҳон ҳамжамияти учун ҳаётий муҳим муаммолар хусусида Ислом Каримовнинг тутган принципиал йўлини алоҳида таъкидлаб ўтдилар. Биринчи навбатда кескинликнинг янги ўчоқлари ва иқтисодий тартибсизлик чиқишга йўл қўймаслик, оммавий қирғин қуролларини тарқатмаслик, жаҳон ҳамжамиятида Марказий Осиёдаги мустақил давлатларнинг мавқеи тобора ортиб бораётгани тўғрисидаги гапларини алоҳида таъкидладилар.

Ўзбекистон раҳбари давлатлараро интеграция кенгайиб бораётганлиги тўғрисида гапириб, минтақанинг қудратли иқтисодий салоҳиятига эга бўлган мустақил мамлакатлари анъанавий хом ашё етказиб берувчи мамлакатдан қисқа муддатда ривожланган давлатга — маҳсулот ишлаб чиқарувчи давлатга айланиши лозимлигини айтиб ўтди. Давосдаги анжуман бу жараёнга ижобий таъсир қилиши шубҳасиздир.

Ислом Каримов анжуман давомида Швейцария Конфедерациясининг Президенти Адольф Оги билан батафсил суҳбатлашди. Натижада яқин вақт ичида Тошкентда Швейцария Конфедерациясининг элчихонасини очиш тўғрисида бир фикрга келинди. Ўзбекистон бошлиғи жаҳонга машҳур «Штахель хард моер ат» фирмаси ҳамда етакчи банклардан бири бўлмиш «Свиз кредит банк» раҳбарлари билан ҳам учрашди.

Президент Каримов Швейцариядаги Швиц ўлкаси раҳбарининг таклифига биноан шу ўлка маркази Альтендорфда бўлди. Бу ерда Ўзбекистон савдо уйини очишга бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди.

Давосдаги жаҳон иқтисодий анжумани жаҳон ҳамжамияти Ўзбекистонни тенг ҳуқуқли ва ишончли ҳамкор деб ҳисоблаётганлигини яна бир бор намойиш этди. Республикадаги барқарорлик ва осойишталик, Швейцариядаги учрашув қатнашчилари бир неча бор таъкидлаганларидек, ўзаро манфаатли мустаҳкам ҳамкорлик гаровидир.

(ЎзА).

АНДИЖОН ВИЛОЯТИГА ЯНГИ ҲОКИМ ТАЙИНЛАНДИ

● Андижон («Ўзбекистон овози» мухбирларидан телефон орқали). Бу ерда халқ депутатлари вилоят Кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлди. Сессияда Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов қатнашди ва нутқ сўзлади.

У республикада жиноятчиликка қарши дадил кураш бошлангани, талончилик, ўғрилик, порахўрлик, чайқовчиликнинг ҳар қандай кўринишига барҳам бериш чоралари кўрилаётгани, Андижон вилоятида жиноий гуруҳлар пайдо бўлгани ҳақида гапирди. Вилоятда сиёсий-ижтимоий аҳвол кескинлашди. Саноатда ҳам, қишлоқ хўжалигида ҳам орқага қараб кетиш кучайди. Деҳқонларга тегишли пахта толасини сотишда кўзбўямачиликка йўл қўйилди.

Кадрлар сиёсатида жиддий камчиликларга йўл қўйилди. Баъзи носоғлом, билимсиз ходимлар юқори лавозимларга кўтарилди, ҳокимлар тайинлашда ҳеч ким билан маслаҳатлашилмади. Хуллас, вилоят ҳокимлиги бошқарувни қўлдан чиқарди. Бундай бепарволик, лоқайдлик, масъулиятсизлик вилоятда жиноятчиликнинг авж олишига йўл очди. Энг хавфли жиноятлар яшириб келинди. Бу ҳолат жамоатчиликни катта ташвишга солди. Республика раҳбарияти бу иллатга қарши шошилинч чоралар кўрди. Вилоят ҳуқуқ-тартибот органларининг бир гуруҳ раҳбарлари ишдан олиб ташланди. Қисқа вақт ичида вилоят бўйича 40 дан ортиқ хавфли жиноятчи ушланиб, қамоққа олинди.

Сессияда ташкилий масала кўрилди. Вилоят ҳокими Қаюм Холмирзаев ишда қўпол хатоларга йўл қўйгани учун эгаллаб турган лавозимидан бўшатилди. Республика Президенти И. А. Каримовнинг тавсиясига биноан шу пайтгача Андижон шаҳар ҳокими бўлиб ишлаб келаётган, Ўзбекистон халқ депутати Қобилжон Обидов Андижон вилоят ҳокими қилиб сайланди.

Қобилжон Обидовни андижонликлар яхши танийдилар. У вилоятдаги Хонобод қишлоғида туғилган. Олий маълумотли. Қурилиш ташкилотларида узоқ йиллар ишлаган. Бир неча йил Андижон сув иншооти қурилиши трестида бошқарувчилик қилди. Сўнг Марҳамат район ижроия қўмитасининг раиси, шу район партия қўмитасининг биринчи котиби бўлиб ишлади. Бир йил давомида Андижон шаҳар ҳокими лагозимида фаолият кўрсатди.

Сессия қатнашчилари вилоят меҳнаткашларига мурожаат қабул қилдилар.

Сессия ишида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков, Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат маслаҳатчиси М. Б. Умурзоқов, республика Бош прокурори Б. Мустафоев қатнашдилар.

Рустам РАҲМОНОВ,
Анорбой ҚУРОНБОЕВ.

«Ўзбекистон овози»нинг 75 йиллигига

„ЎЗБЕКИСТОН-ВАТАНИМ МЕНИНГ" КОНКУРСИГА

Владимир ПАНОВ

ЛИМОНЧИЛИК АКАДЕМИГИ

Зайниддин Фахриддиновнинг номи нафақат ҳамдўстлик мамлакатларида, балки олис хорижий элларда ҳам яхши таниш. Яна уч кундан кейин умрининг етмиш биринчи ёшини қаршилаётган Ҳожи ота бундай довруғга ўзининг фидойи, захматли меҳнати туфайли эришди. Агар ҳозирги пайтда 50 гектар майдонда гуркираб ўсаётган лимонзор дастлаб бир туп кўчатдан бошланган эди десак, ишонгингиз келмайди. Аслида эса шундай бўлган, чинакам мўъжиза бу!

Баъзилар Зайниддин ота яратган боғни кўрганда ҳайратдан ёқа ушлайдилар: қандай қилиб Ўзбекистон иқлимида шунчалик натижага эришиш мумкин? Оқсоқол эса бу ютуқларнинг сирини муттасил меҳнатдан ва ҳалол пок ҳаётдан деб билади. Аввалига Фахриддинов учун ниҳоятда қийин кечганди. Ёввойи ва маданий цитрус экинларини чатиштириш, сабр-тоқат билан тажриба натижасини кутиш, айрим ҳолларда умидсизлик деҳқонни қанчалар изтиробга солмади дейсиз. Лекин эзгу ният йўлида астойдил интилиш самара бермай қолмади. Шу тариқа лимоннинг «Юбилей—Ф», яъни Фахриддинов номли нави кашф этилди. Бу билан изланиш тўхтагани йўқ, аксинча ўз соҳасида чинакам мактаб яратган деҳқон кашфиётлар оламининг янгидан-янги уфқларини оча борди. Буни қарангки, Фахриддиновнинг номи аввалига ўзи яратган навларга берилган бўлса, эндиликда пойтахтимиз биқинида жойлашган жамоа хўжалиги халқ селекционерининг номи билан аталади. Бу мангулик йўлидаги яна бир қадамдир.

Зайниддин ота ана шу хўжаликда бош маслаҳатчи вазифасида ишлаётир. Деҳқончилик бобидами, хўжаликни бошқариш соҳасидами — отахоннинг жўяли маслаҳатлари асқотмоқда.

Жамоа хўжалигига келаётган мактубларнинг кети кўринмайди. «Сиз яратган лимон мени дарддан фориғ этди», «Одамларга шунчалик савоб иш қилаётганингиз учун минг раҳмат» деган миннатдорчилик сатрлари битилган хатлар турли юртлардан оқиб келаётир.

Ҳаж сафарини адо этган Зайниддин ота боғини чин маънода табаррук қадамжо деса бўлади. Халқаро сиёсий арбоблардан Фидель Кастро дейсизми, фазогирлар ичра қўш юлдузли Қаҳрамон Георгий Береговойми, не-не машҳур зотлар бу ерга қадам ранжида қилишган. Атоқли давлат ва жамоат арбоби, ёзувчи Шароф Рашидов бу боғнинг яралишига шахсан гувоҳ бўлган, мураккаб муаммоларни ҳал этишда З. Фахриддиновга ёрдам берган. Бу мўътабар инсон ҳақида Зайниддин ота алоҳида меҳр, ифтихор билан хотирлайдилар.

— Инсондан фақат яхшилиқ қолиши керак, — дейди Ҳожи ота узоқ-узоқларга тикилиб. — Айни пайтда яратувчилик, меҳнатга муҳаббат ортимизда қолаётган авлодларимизга ўтсагина бурчимизни адо этган бўламиз.

Бу борада отахоннинг кўнгли тўқ. Ҳаётда қолдираётган излари—яратган боғлари, муносиб шогирдлари. Бугун Зайниддин Фахриддинов боғида мевалар мўл етилмоқда. Қаранг, академик боғбон қадрдон боғи бағрида набиралари Нажмиддин (чапда) ва Фузолиддин билан бирга суратга тушибди. Қанчалик рамзийлик бор бу лаҳзаларда: боғ ҳам, набиралар ҳам ота меҳнатининг ширин меваларидир.

● *Луқма*

КУПОН ЎРНИГА—ЧОЙЧАҚА

Ўзбекистон Республикаси давлат банкининг Бухоро бўлими ходимлари савдода купонлардан фойдаланиш талабларига қандай риоя қилинаётгани билан қизиқиб, ҳайратдан ёқа ушладилар. Қаранг, январь ойининг бошидаёқ Бухоро ва Когон шаҳарларидаги айрим дўконлар нақд 25 миллион сўмлик купонсиз савдо қилишибди-я!

«Узхозторг»га қарашли 1-дўконда бир кунда 30 минг сўмлик мол купонсиз сотилган эди. Орадан бир неча кун ўтиб шу дўкон яна текширилганда 111 минг сўмлик купон етишмади. Шунингдек, Файзулла Хўжаев туманидаги 25-дўконда 255 минг сўмлик, «Бухарагорпромторг»нинг 15-дўконида 150 минг сўмлик купон камомади аниқланди.

Когон шаҳрида текширилган тўққизта дўконда ҳам аҳвол бундан яхши эмаслиги аён бўлди.

Ҳар куни Бухорога келаётган минглаб сайёҳлар дўконлардан истаган молини купонсиз харид қилмоқда. Чунки улар бухоролик «саховатли» савдо ходимларини купон ўрнига мўмай чойчақа билан сийламоқдалар. Бу аҳвол қачонгача давом этаркан?

И. САФАРОВ,
ЎзА мухбири.

ҚАНТАРИЛГАН ВАГОНЛАР

Қиш мавсуми бўлса-да, республикамизга темир йўл транспорти орқали четдан халқ хўжалиги юклари тўхтовсиз келиб турибди. Жойларда корхона, ташкилот ва хўжалик раҳбарлари юкларни ўз вақтида ортиб туширишишларига алоҳида эътибор бермаяпти.

Лекин «Гуруч курмаксиз бўлмас» деганларидек, айрим вилоятларда бунинг акси бўляпти. У ёки бу корхона, ташкилот ва хўжаликка тегишли юк мўлжалдаги муддатда тушириб олинмаяпти. Натижада вагонлар бекор туриб қолиб, халқ хўжалигига катта зарар етказмоқда. Ачинарлиси, юкни вақтида тушириб олмаганлиги учун корхона ва ташкилотлар темирйўлчиларга кўплаб жарима тўлашмоқда.

Ўтган йили қишлоқ хўжалик кимёси («Узсельхозхимия») республика ишлаб чиқариш бирлашмасининг вилоятлардаги ташкилотлари ўртача бир вагон юк туширишда мўлжалдаги 3,5 соат ўрнига 5 соатдан ортиқ вақт сарфладилар. Бунинг учун темир йўл ҳисобига 3 миллион сўм жарима тўлашга мажбур бўлдилар. Бирлашманинг Мирзачўлдаги районлараро корхонаси 525 вагон минерал ўғитларни ўз вақтида тушириб олмаган, натижада темир йўл шохобчаларига қарийб ярим миллион сўм жарима тўланди.

Бундай аҳволни бирлашманинг Сурхондарё, Бухоро, Самарқанд, Тошкент ва Хоразм вилоятларидаги қишлоқ хўжалик кимёси районлараро корхоналарида ҳам учратиш мумкин. Уларга хизмат кўрсатадиган темир йўл бекатларида юкли вагонларни кўп ушлаб туришга йўл қўйилмоқда.

«Ўзпахтасаноат» республика ишлаб чиқариш бирлашмасининг Қоракўл, Шўрчи, Қизилтепа пахта тозалаш заводларида, Гагарин пахта базасида ҳам юк вақтида тушириб олинмаяпти. Ўтган йили «Ўзқишлоққурилиш» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли Андижон жамлаш (комплектация) бошқармаси юкни ортиш-туширишга ортиқча вақт сарфлаш бўйича «энг юқори натижа» кўрсатди. Бу ерда ҳар вагондаги юкни тушириб олиш учун ўртача мўлжалдагидан тўрт соат кўпроқ вақт сарфланди. Натижада ушбу бошқарма темир йўлга 600 минг сўм жаримани нақд санаб беришга мажбур бўлди.

Хўш, жарима кимнинг ҳисобидан тўланяпти, деган савол кўпчиликни қизиқтириши табиий. Албатта, бу маблағ айбдор корхона ёхуд ташкилот раҳбари чўнтагидан тўлангани йўқ. Аксинча, меҳнат жамоаси тер тўкиб топган фойданинг бир қисми шу каби ортиқча харажатларга сарф қилинмоқда. Тўғриси, айрим раҳбарларнинг бундай «ҳотамтой»лигини кўриб, ҳанузгача хўжасизликка йўл қўйилаётганидан ачинасан, киши. Ахир, аҳвол шундай давом этаверса, иқтисодиётда силжишга эришиб бўлмайдику!

Дарвоқе, Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси юкларни вагонлардан туширишни ташкил қилувчи бўлими иш ўринларини қисқартириш баҳонаси билан тугатилди. Илгари темир йўл бошқармасининг ушбу бўлимидан вазирликлар, корхона ва ташкилотлар ўзларига келган юклар хусусида аниқ маълумотлар олиб туришарди. Шу асосда юкларни вагонлардан вақтида тушириб олиш учун зудлик билан чоралар кўрилларди. Энди вазирликлар бундай аниқ маълумотлар олиш имкониятидан маҳрум бўлишди.

Фикримча, ушбу бўлимни қайта тиклаш умум ишига фойда келтирган бўлур эди. Шунингдек, корхона ва ташкилотларга қарашли темир йўл шохобчаларини Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси тасарруфига ўтказиш лозим. Чунки, бу ерда темир йўл шохобчаларини яхши техник ҳолатда сақлаш учун тажрибали мутахассислар, етарли техник-таъмирлаш базалари мавжуд. Умуман, транспортга оид масалалар ечимини топишда темир йўл бошқармаси билан вазирликлар транспорт идоралари биргаликда бамаслаҳат иш тутсалар, муаммоларни тезроқ ҳал қилиш осон кечарди.

А. ШОМАҚСУДОВ,
Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги транспорт бошқармаси бошлиғи муовини.

ҚИШЛОҚДА ҒИШТ ЗАВОДИ ИШГА ТУШДИ

Бахмал... Бу воҳа ҳақида гап кетганда тоғу тошлар орасига жойлашган сўлим бир гўша хаёлга келади юртдошларимизнинг. Узумзору олмазорлари билан, ғалласию чорваси билан машҳур бу ўлка. Аммо унинг саноати... Бахмалда фаолият кўрсатаётган ишлаб чиқариш корхоналари ҳақида очиғи, кўпчилик билмайди. Келинг, шу борада муфассалроқ тўхталийлик.

Бахмалга райкомнинг биринчи котиби бўлиб ишга келган Ҳамза Аширқуловни бир ўй қийнарди. Ахир, бу юртнинг тупроғи зар, суви зилол, тоши ҳам бебаҳо бўлса. Шундай юртда иш қидириб юрганлари нимаси. Мирзачўл далаларида тер тўкаётган юз мингдан ортиқ бахмалликнинг кўпи муносиб иш топа олмаганидан чўлни ихтиёр этмадими? Ишлаб чиқариш йўқ экан, иқтисод ҳам бўлмайди ҳисоб. Нимадир қилиш керак. Ҳаракат даркор.

«Ғишт ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш керак». Район раҳбарининг фикри равшанлашди. Аҳолига уй-жойлар учун ер берила бошланди-ю, бу қурилиш ашёсининг нархи «бебаҳо» бўлиб қолди. Хом ашё тайёр. Ўсмат замини тупроғи асл — ғиштбоп. Аммо осон кўчмаслигини билишарди. Ахир, қанчадан-қанча техника, мутахассис керак бўлади.

ЗАХМАТСИЗ ШИРИН НОН БЎЛМАС

Маслаҳат билан Жиззахга мурожаат қилдилар. Бу савоб ишга вилоят 2-агроқурилиш тресси бош қўшди. Иш бошланди. Чоп-чоплар натижасиз қолмади. Ниҳоят, чорвачилик ва деҳқончиликка «режаланган» ҳудудда ҳам саноатнинг илк куртаклари бўй чўзди. 1991 йилда Ўсмат ғишт заводи фаолият бошлади. Ёш корхонага маҳаллий кадрлардан Калтатой қишлоғилик Турсунбой Алишоев раҳбар қилиб тайинланди. Яхши бошлиқ ҳар қандай хўжаликнинг ярим ютуғидир. Алишоев ҳам ана шундай раҳбар чиқиб қолди. Ўзи бир кўчма вагонни кўнимжой қилиб ишни бошлаб юборди.

— Ҳозирда 15 миллион дона ғишт ишлаб чиқаришга мўлжалланган линия ҳаракат қилаяпти, — дейди Турсунбой ака. — Яқин келажакда завод 60 миллион дона ғишт тайёрлаш қувватига эга бўлиши учун ҳаракат қиляпмиз. Биласиз, бунинг учун катта маблағ керак. Аммо уни топишнинг ўзи бўлмайди. Бугунги кунда бир дона ғиштнинг баҳоси 3 сўмдан ошиб кетди. Сифати масаласида эътироз бўлмасада, нархи ҳар кимга ҳам тўғри келавермаяпти.

Аммо Ўсмат ғишт заводи — Бахмал районидаги энг илғор хўжаликлардан бири. Жамоа ўтган йили режадаги 5 миллион дона ўрнига 5200 минг дона ғишт тайёрлади. Албатта, маҳсулотнинг асосий қисми юқори ташкилот — Жиззах вилоят иккинчи агроқурилиш трестининг қурилиш ташкилотларига жўнатилди. Аммо ишлаб чиқарилган 7038 минг сўмлик қурилиш ашёсининг 290 минг донаси ёхуд 284 минг сўмлиги район аҳолисига арзон нархларда сотилди. Корхона оз муддат ичида воҳадаги кўпгина қишлоқлар масжидларини ҳам ушбу тақчил ашё билан таъминлади. Заводда юзга яқин ишчи меҳнат қилмоқда. Уларнинг кам таъминланганларига маъмурият томонидан моддий ёрдам кўрсатилмоқда, Муҳтожларга арзон баҳоларда ғишт берилаяпти.

Шуни таъкидлаш жоизки, директор Т. Алишоевнинг анча ишбилармонлиги рост. У завод цехларида Оқтош мармар конидан олинган тошларни куйдириб, сифатли оҳак олиш мумкинлигини тажрибада исботлади. Тоғдан олинган хом ашёнинг чиқити бўлмаяпти. Эндиликда район учун оҳак муаммоси ҳал қилинди. Корхона ва ташкилотлар бу борада ўз эҳтиёжларини қондириш имконига эга бўлдилар.

Элнинг дуосини олаётган Шерали Очилов, Ғулом Исоқов каби ўнлаб йигитлар бу ерда фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ишчилар учун яхшигина шароитлар яратилган. Уларга эрталаб сут, тушлик овқат бепул берилаяпти.

Завод истиқболи... Келажакда корхонанинг ишлари янада олға босади. Чунки завод бунёдкорликка бош қўшган. Қийин замонда баҳона изламай, қаловини топиб қор ёқишга чоғланган бахмаллик саноатчиларнинг бугунги ютуқлари буни тўлиқ кафолатлайди.

Ҳусан ЭРМАТОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

БУГУНГИ СОНДА:

1-БЕТ:

● Бахмалда йилига 60 миллион дона ғишт ишлаб чиқарилади.

● Зайниддин Фахриддинов: етмиш бир ёш бўсағасида

2-БЕТ:

● Қатағон қурбони ҳақида тарихий очерк.

3-БЕТ:

Осиё бозори

4-БЕТ:

● Саъдулла Ҳаким: «Менинг ҳам дардимдир замонам дарди»

● «Темур тузуклари» (давоми).

• «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»НИНГ 75 ЙИЛЛИГИГА

„Ўзбекистон-Ватаним менинг" конкурсига

ШУ КУНЛАРНИ ЎЙЛАГАН ИНСОН

• ТАРИХИЙ ОЧЕРК •

НОЗИК САВОЛ

— Тоға, бир саволим бор эди.
— Қани, эшитайликчи, жиян?
— Жадидлар мафкураси ҳақида. Ўзи улар нима истаган?

У ҳовли ўртасида қийғос гуллаган гилосга термулганича ўйланиб қолди. Кейин гулдан-гулга кўчиб, ғужғон ўйнаётган асалариларидан кўз узмай, оҳиста жавоб қилди.

— Биласанми, Ҳибзиддин, жадидлар ҳам худди ҳозиргидек ҳаётни исташган. Лекин бунга бошқачароқ йўл билан эришишни ўйлашган.

— Ўша йўл қандоқ эди?

... У СТАЛИН билан учрашувларини эслади. 1917 йил ёзида Россия шўроларининг 1 қурултойида Россия мусулмонлари марказий кенгашининг аъзоси сифатида большевиклар фирқаси раҳбарлари билан Туркистон тақдири масаласида анча тортишгани ёдига келди. Сталиннинг ғоявий баҳс, мантиқий тортишувларда мулоҳазакор эмаслиги ва қизиққонлик билан мунозара одобидан чиқиб кетишини яхши ҳис қилган эди. Кейинги йиллардаги учрашувларда ҳам буни бир неча бор сезган. РСФСР Миллатлар халқ комиссари Сталин сўнгги суҳбатда тикондек нигоҳини қадаб айтган сўзларини ҳам унутолмайди:

— Сиз жуда хавфли шахс экансиз, Убайдулла Асадуллахўжаев. Мен сизни эслаб қолишга ваъда бераман.

Доҳийнинг бундай киноя аралаш заҳархандасини у кейинроқ, ўз тақдирида, бошига тушган савдолардан англади. Қамоқлар, сургунлар давомида обдон мағзига етди. У аввал ҳам, ҳозир ҳам алоҳида «хавфли» шахс экан.

АЛОҲИДА ХАВФЛИ ШАХС

Кавалерия генерали Самсонов ҳузурига ташриф буюрган полковник Волковга саволомуз нигоҳ ташлади.

— Ноўрин ташрифим учун узр, ҳазрати олийлари, — деди Волков. — аммо бир муҳим зарурат мени шунга мажбур этди.

— Қулоғим сизда, Михаил Николаевич, — деди генерал.

Самсонов ўлкадаги сиёсий идора бошлиғи Волковнинг сўзларини тинглаган сари чеҳраси жиддийлашиб борарди.

— Убайдулла Асадуллахўжаев Тошкент мужоҳидлари сардоридир, ҳазрати олийлари. Сиз унга газета очишга рухсат бериб, чакки иш қилдингиз. Империя учун алоҳида хавфли шахс сифатида уни ҳисобга олганман. Ҳар қадами кузатувда.

Туркистон генерал-губернатори Самсонов алоҳида жандармлар корпуси полковниги Волков узатган шахсий ишга кўз югуртирди. Унда Тошкент округ судида хусусий ишончли вакил бўлиб ишловчи ўзбек адвокати Убайдуллахўжанинг таржимаи ҳоли, дўстлари ва дунёқарашига оид муҳим маълумотлар жандарм изқуварига хос изчиллик билан ёритилган эди:

«Убайдулла Асадуллахўжаев 1882 йилда Тошкентда боғбон оиласида туғилган. Рус-тузем мактабида ўқиган. Тилмоч сифатида округ суди идорасида ишлаган, рус судьяси билан Саратов шаҳрига кетиб, ўша ерда адлия бўйича олий маълумот олган. Тиришқоқ, зеҳни ўткир. Дунёқараши кенг.

1909 йилда Ясная Полянадан унга Лев Толстойнинг хати келгани ҳам диққатга лойиқ. Граф Толстой унинг мактубига жавоб йўллагани Убайдуллахўжанинг ноёб истеъдодидан далолатдир.

1913 йилда Тошкентга қайтган. Хусусий ишончли вакил Чарковскийга ёрдамчи сифатида Тошкент округ судида ишлай бошлаган. Ҳозир у мустақил адвокат бўлиб, бир неча суд жараёнларида муваффақиятли иш олиб бормоқда. Мижозлари ўртасида катта обрў қозонган. Империя қонунчилигини пухта билади. Асосий ишдан ташқари у ғоявий маслакдошлари жадидлар билан бирга ерли аҳоли ўртасида тарғиботчилик ишларини кенг йўлга қўйган. Тошкент эски шаҳрида унинг ғайрати билан китоб савдоси ташкил этилган. Тараққийпарвар ёшлардан иборат «Умид» мусулмонлар ташкилотига раҳбарлик қилади. Унинг энг яқин маслакдош дўсти — 1901 йилдан сиёсий идора рўйхатида турувчи Мунавварқори Абдурашидхоновдир. 1905-1907 йилларда сўл йўналишдаги «Тараққий», «Хуршид» ва «Шуҳрат» каби газеталарни нашр қилган Абдурашидхонов билан бирга янги усулдаги мактабларни ташкил этган. Маҳаллий ёшларни Туркияга ва Германияга юбориш мақсадида «Жамияти хайрия» тузган. Убайдуллахўжа адвокат мавқеидан фойдаланиб, жадидларнинг маърифат билан ниқобланган, лекин аслида империя тузумига қарши ташвиқот юргизувчи «Турон» жамиятини қонунан тасдиқлатиб рўйхатдан ўтказган. Маҳмудхўжа Беҳбудий, Абдурауф Фитрат Абдулла Авлоний, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Тошпўлатбек Норбўтабеков каби таниқли жадидлар аъзо бўлган бу жамият ерлиларнинг биринчи театрини ташкил қилишмоқда».

— Чиндан ҳам бу зот хавфли экан, Михаил Николаевич, — деди Самсонов қоғозлардан бош кўтариб. — Хўш, қандоқ таклифингиз бор?

— Сартларда, деди маънодор кулиб полковник Волков, — шундай мақол бор: Сих ҳам куймасин, кабоб ҳам. Газета очишга рухсат бергансиз. Аммо босмахонага эмас, Александр Васильевич. Сиз мазкур газетани босмаслик ҳақида барча босмахоналарга кўрсатма беринг.

— Шунда сих ҳам, кабоб ҳам куймайди денг — кулди Самсонов. — Айтинг-чи, Михаил Николаевич, бу жадидларнинг мақсади ва ғояси ўзи нима? Улар биз учун хавфлими, чиндан?

— Ҳа, — бош ирғади Волков, — полиция департаменти улар билан жиддий шуғулланмоқда.

Генерал-губернаторнинг чеҳраси жиддийлашди.

— Жаноб полковник, — деди у сергак тортиб, — жадидларнинг ҳар қадамидан огоҳ бўлишни давом эттиринг.

— Худди шундай, ҳазрати олийлари, — деди ғоз қотиб Волков, — кетишга ижозат беринг.

Самсонов унинг орқасидан ўйчан кузатиб қолди. Сўнг подшога тайёрлаётган ахборотини давом эттирди.

— Собит эътиқодли мусулмонлар онгида катта ўзгаришлар содир бўлмоқда. Биз яқин келгусида империя учун таҳликали воқеалар бўлиши мумкинлигидан далолат берувчи маълумотлар олмоқдамиз...

МУХТОР ВАКИЛ

1916 йил август кунларининг бирида Андижон вокзали фавқулодда гавжум бўлиб кетди.

— Яшасин Хўжаев! Яшасин Чайкин! Юзлаб одамлар шундай хитоб ила вагондан эндигина тушган икки кишини қўлларига кўтариб, шаҳар бўйлаб Дума биноси томон олиб кетишди.

Қатор извошилардан бирида ўтирган полковник Волков бу манзарани синчковлик билан кузатарди. Сиёсий разведка раҳбари Петроградда олган махфий ахборотдан шуни билдики, жадидлар ўз мақсадларига эришган. Давлат Думаси Туркистон ўлкасидан марказга вакил қилиб жўнатилган Убайдуллахўжа Асадуллахўжаев ва журналист Вадим Чайкин ахборотига асосланиб Туркистон амалдорлари фаолиятини текшириш учун комиссия тузибди. Керенский, Таваккалов, Раевский, Виноградов каби Давлат Думаси аъзолари Тошкентга юборилибди. Жадидлар талаби бўйича Давлат Думаси императордан Туркистондан мардикор олиш муддатини узайтиришни илтимос қилибди ва бу илтимос қондирилибди. Маҳаллий аҳоли ғалаёнларини бостиришда қонунга зид ишлар қилган амалдорларни жазолаш ҳақида ҳам ҳарбий вазирдан рухсат олинибди. Мана шунинг учун ҳам халқ ўз вакилларини кутламоқда.

«Садои Туркистон» газетаси ёпиб қўйилгандан кейин Андижонга келган Убайдуллахўжа адвокатликдан ташқари «Туркистанский голос» газетасида ҳам журналистлик қила бошлади. У Тошкент билан Андижон ва Қўқон жадидларини бирлаштирувчи ташкилотни вужудга келтирди.

Волков жадидлар орасидаги махфий агентларидан олган ахборотлардан шуни биладики, бу ташкилотнинг бош ғояси «ёш турклар»га тақлид қилишдир. Туркистон халқларига сиёсий ва ички эркинлик беришдир. Улар ҳозир Россия билан урушаётган Туркия фойдасига ишлашмоқда. Истамбулга моддий ёрдам юборишдан ташқари Туркистонга жўнатилган минглаб турк ҳарбий асирларига ғамхўрлик қилишмоқда. 1916 йил 25 июндаги подшонинг мардикорликка олиш ҳақидаги фармонига қарши кўтарилган ғалаёнларда жадидлар бевосита ва билвосита раҳбардир. Улар эндиликда аҳолига кескин чоралар кўрган рус амалдорларига қарши Петроград юборган комиссияни қайрашаётгани аниқ.

ИШОНЧ ВА НАЗОРАТ

Туркистон ўлкасига янги тайинланган генерал-губернатор А. Н. Куропаткин Тошкентга Давлат Думаси комиссияси билан биргаликда келди. У марказда ишлаган режага кўра жадидларни ўзига яқинлаштирди. Ўлка бўйлаб комиссия аъзолари билан айланишда у жадидлар етакчиси Убайдуллахўжани дала штабига таржимон қилиб тайинлади. Убайдуллахўжа жабрланганлар аризаларини қабул қиладиган ва зарур ишлар юзасидан генерал-губернаторга ҳужжатлар тақдим этадиган масъул амалдорга айланди.

Империяга мардикорлар керак эди. Сафарбарликни тинч йўл билан амалга оширишда эса эътиборли шахслар зарур бўлади. Куропаткин мардикор олиш ишини бевосита шу маҳаллий аҳолининг таниқли арбоблари воситасида амалга оширишни лозим топди. Шу мақсадда вилоятларда мардикорликка сафарбарлик билан шуғулланувчи «Ерлилар қўмитаси» тузилди.

Генерал-губернатор Сирдарё вилоятининг шундай қўмитаси раислигига Убайдуллахўжа Асадуллахўжаевни, муовин этиб эса Мунавварқори Абдурашидхоновни тайинлади. Куропаткин бир кесак билан икки қуённи уришни ўйларди. Мардикорлар масаласини ҳал қилиш ва жиддий рақиб-жадидларни халқ ўртасида обрўсизлантириш, русларнинг хизматкорлари сифатида ёмонотлиққа чиқазишни кўзлади.

ЖИЗЗАХ ҚЎЗҒОЛОНИНИ шафқатсиз бостирган жазо отряди қўмондони полковник П. Иванов бўлса шахсан жадидлар устидан тергов бошлади. У Убайдуллахўжа фаолиятини қадамба-қадам 165 варақдан иборат маърузаномасида текшириб борди. Генерал-губернаторга Убайдуллахўжа ва унинг сафдошларини қоралаб шундай ёзган:

— Хўжаев Тошкентдаги энг яхши меҳмонхонадаги икки хонани эгаллаган. Улардан бирида у бутун ўлкадан келган ерлиларни қабул қилмоқда. Шахсан ўзим унинг аризачиларни қабул қилганининг гувоҳи бўлдим. «Национал» меҳмонхонаси унинг қабулини кутаётган ерлиларга тўлиб кетган эди. Хўжаев улар кўз ўнгида улкан ваколатга эга амалдорлик бўлиб, ерлилар барча аризаларини унинг номига йўллайдилар.

Куропаткинни шундай огоҳлантиришди:

— Агар бу жамият жазосиз қолаверса даҳшатли кучга айланади. Халқ уларнинг қармоғига илиниб, жиловини уларга бериб қўяди.

Генерал-губернатор жадидлар фаолияти ҳақида ўзгача фикр юритган Сирдарё вилояти ҳарбий губернатори ахборотига ҳам эътибор берди:

— «Ерлилар қўмитаси» ишининг бутун оғирлиги Хўжаевнинг елкасида турибди. Уни қўмитадан кетиши бу катта ишнинг белига тепади, деган фикрдаман. Бугун ҳузуримга келган қўмита аъзолари ҳамда бошқа эътиборли зотлар менга Хўжаевга тўла ишонч ва ҳурмат кўрсатишларини алоҳида уқтириб кетишди.

Убайдуллахўжа одамларнинг бундай ҳурмат-эътиборига ўзининг адолатли иш юритиши билан эришди. У рус амалдорлари билан муроса қилишга мажбурлигини сезган ҳолда иложи борича ўз ваколатларидан мардикорлар аҳволини яхшилашга интилди. Уларга тўланадиган пул миқдори, оилаларга ёрдам ва фронт ортидаги ишда мардикорлар таъминотини йўлга қўйиш ва мустамлакачилар бебошлигига чек қўйишда жонбозлик кўрсатди.

Куропаткин бу ҳолатни илғади. У жадидлар орқасида нуфузли савдо-саноат ва тижорат аҳли турганни ва уларга халқ хайрихоҳлигини тушунган учун эҳтиёткор иш тутди. Сиёсий полицияга жадидлар орқасидан махфий назорат ўрнатиш ва уларнинг ҳар қадамидан огоҳ бўлишни буюрди.

МАРКАЗНИНГ ЎЗ ФИКРИ

Сиёсий разведка раҳбари полковник Волков генерал-губернаторнинг порахўр рус амалдорларининг ишдан бўшатишини қизғин қўллаб-қувватлади.

— Ерлиларнинг жиловини қўлдан чиқараяпмиз деган маъмурият вакиллари қаттиқ янглишади, — деб ёзган Волков — Куропаткинга. — 50 йил муқаддам забт этилган ўлкада биз бўйсундирилган осиёликларнинг учинчи авлоди билан тўқнашмоқдамиз. Бу авлод рус фуқаролиги берадиган афзалликларни англаган. Улкан Ўрта Осиё мулкларида олий ҳокимият истак-хоҳишидан қатъи назар миллатларнинг ўзаро маданий яқинлашуви давом этмоқда. Айбдор маъмурларнинг ишдан олиниши эса рус маҳаллий миллатлар яқинлашувидаги тўсиқларга барҳам беражак, — деб уқтирди.

Полковник Волков Убайдуллахўжа ва унинг маслакдошлари фаолиятига алоҳида тўхталиб, жадидлар рус инқилобчилари ўртасида ўзаро ҳамкорлик мавжудлиги ва бу ҳамкорлик «Туркистанский голос» газетаси фаолиятида яққол акс этишини биларди.

— Бош мақсади маҳаллий аҳоли манфаатларини ҳимоя қилиш бўлган «Туркистанский голос» газетаси, — деб ёзади Волков — ўзининг пайларидан кўпини Қўқон шаҳридаги «Ғайрат» деб аталмиш маҳаллий мусулмон маърифатчилар жамиятига жойлаштирди. 1916 йил 9 октябрда Обиджон Маҳмудов уйида «Ғайрат» жамияти аъзоларининг хусусий иккинчи мажлиси бўлган. Унда Қўқонда хусусий босмахона очиб, сарт тилида газета чиқариш масаласи муҳокама қилинган. Бой сартлар бу тадбирга маблағ бериш ҳақида розилик билдиришган. Бу ишда Обиджон Маҳмудов салмоқли таъсирга эгадир. У бой мулкдор айёр ва тадбиркор киши.

Волков жадидлар билан ҳамкорлик қилувчи эсер Иван Зубарев, Давид Чернобородов, Моисей Бердичевскийлар социал-демократ Шоислом Султон Шаҳмедов бошчилигидаги янги «Туркистанский край» газетаси очишгани, пулни эса Қўқон биржа қўмитаси берганини ва шу кунларда жадидлар ғоясини тарғиб қилувчи нашрлар кўпайганидан ташвишни яширмайди. Сиёсий разведка раҳбари жадидлар ва инқилобчиларнинг мавжуд тузумга қарши курашдаги биродарлигига тўхталиб шундай хулоса қилади:

— Бу биродарлик фаолияти доираси шундайки, бу билан доим ҳисоблашишга ва унга сиёсий полиция ҳамиша кўз-қулоқ бўлишига тўғри келади.

Убайдуллахўжа. Мунавварқори илғор рус демократияси билан ҳамкорликда Петроградда IV Давлат Думасининг 13 декабрь сессиясида рус мустамлакачиларининг 1916 йил миллий-озодлик қўзғолонини бостиришдаги қонхўрлиги ва адолатсизлигини фош этишгани ҳам Волков хулосасини тасдиқлади. Жадидлар материаллари асосида Дума ноиблари Мансуров ва Жаъфаров рус амалдорларининг минглаб бегуноҳ одамларни ўлдиришгани, қишлоқларнинг кулини кўкка совуриб қилган ваҳшийликларини барча афкор оммага ошкор этишди.

ХАЛҚ ВАЗИРИ

1917 йил февраль инқилоби Убайдуллахўжанинг фаолиятида юксак нуқтага айланди. У Бутунроссия мусулмонлар кенгаши аъзолигига сайланди.

1917 йил ёзида Бутун Россия мусулмонларининг иккинчи қурултойида Убайдуллахўжа Асадуллахўжаев Туркистон истиқлоли ҳақида маъруза қилиб подшо давридагидек вақтли ҳукумат замонасида ҳам русларнинг мустамлакачилик сиёсати ҳанузгача давом этаётганига тўхталди:

— ҲОЗИРГАЧА ТУРКИСТОН, деди Убайдуллахўжа, — рус капиталистлари учун говмуш сигир вазифасини ўтаб келмоқда. Бугунги Туркистон Россиянинг асосий пахта етказувчи ўлкасидир. Уришгача бўлган даврда 1 пуд Америка пахтаси Россия томонидан 18 сўмга сотиб олинарди. Ҳозирда барча моллар нархи уч баробар ошган маҳалда Туркистоннинг ҳар пуд пахтаси Россияга 7-10 сўмдан келтирилмоқда. Ҳолбуки, унинг нархи камида 20 сўм бўлиши керак эди. Демак, Туркистон пахтакорлари ҳар пуд пахтадан 10-12 сўм зарар кўрмоқдалар. Агар Туркистонда йилига 10—12 миллион пуд пахта етиштирилаётган бўлса, демак пахтакорларимиз ишлаган 100 миллион сўм тўғридан-тўғри рус капиталистлари ҳамёнига келиб тушмоқда.

Убайдуллахўжа Россия Туркистон учун олган мажбуриятларини бажармаётганини ҳам уқтирган. Пахта эвазига дон етказиш ишида ҳам бетайинликларни алоҳида таъкидлаган.

Ана шундай фаолият Убайдуллахўжага халқ ишончини мустаҳкамлади. 1917 йил ноябрида ўлка мусулмонлари IV фавқулодда қурултойида у Туркистон мухторияти ҳукумати хавфсизлик хизмати вазири этиб сайлангани ҳам бежиз эмас эди. У Туркистон истиқлоли учун дастлаб подшо, сўнг большевик мустамлакачиларига қарши изчил курашди. 1918 йил февралидан кейин, Туркистонда бошланган фуқаролар урушида у миллий-озодлик курашчилари сафидан жой олди.

АСОГА ҲОЖАТ ЙЎҚ

Узоқ сургундан сўнг, олис шимол ўлкасидан бетобланиб қайтган Убайдуллахўжа қадрдон дўсти Мунавварқори отилгани, Вадим Чайкин қамалгани ва шундай қисмат Абдулла Қодирий, Чўлпон, Фитрат бошига тушганини эшитиб, шундай деди:

— Мен аждаҳо комидаман. У истаган маҳал мени ўз домига тортади.

Ҳибзиддин ўйга чўмган тоғасининг маъюс чеҳрасига қараб ана шу сўзларни эслади.

— Қара, қандай бахтли бу жонзотлар, — деди Убайдуллахўжа гилос шохларида гулдан-гулга қўнаётган асалариларига кўз тикиб, — улар сиёсат нималигини билишмайди.

Убайдуллахўжа жияни келтирган чойдан хўплади. Ҳибзиддин унинг нимадандир хавотирланаётгани ва кимнидир кутаётганини сезди. Эшикнинг бехосдан тақиллаши ва аллакимнинг дағал овози эшитилди.

— Убайдуллахўжа Асадуллахўжаев!

Ҳибзиддин эшикни очганда номаълум тўрт кишини кўрди. Улар тўғри тоғаси ўтирган супага боришди.

— Мен тайёрман, — деди Убайдуллахўжа уларга қараб ўрнидан қўзғалар экан.

НКВД ходимлари бир-бирларига ажабланиб боқишди. Бу одам бошқа ҳибсга олинадиганларга ўхшаб довдирамади, рангидан қони қочиб эсанкирамади. Шовқин-сўрон, йиғи-сиғи ҳам, эътирозу пўписалар ҳам, ялинишу-илтимослар ҳам бўлмади.

Убайдуллахўжа шахдам одимлар ташлаб, эшик томон юрди.

— Тоға! — кимнингдир аянчли хитобидан у орқага ўгирилди.

— Ҳассангизни қолдираяпсиз, тоға, — деди Ҳибзиддин

Убайдуллахўжа жилмайиб, жиянига боқди. Унинг намланган кўзларига қараб, оҳиста деди:

— Кераги йўқ, Ҳибзиддин. У ёқда асога ҳожат йўқ.

Чекистлардан бири папирос тутатиб, ҳамроҳларига луқма ташлади.

— Тажрибаси зўрга ўхшайди, бунинг.

— Бўлмаса-чи, — деди улардан бири, — бу зот Қўқон мухториятидан разведка бошлиғи эди.

— Ўта хавфли шахс.

Убайдуллахўжа ўзи тарк этаётган ҳовлига, қийғос очилган гилосга нигоҳ ташлади. Энди на жияни, на ҳовлини кўриш унга насиб бўлмаслигини яхши биларди. Уни соғ қўйишмаслиги аниқ.

— Алвидо, жиян!

Рўй берган воқеадан довдираб қолган Ҳибзиддин тоғасининг ортидан хомуш термулиб қолди. У тоғасини ўша аждаҳо ўз домига тортганини тушунган эди. Талаба йигитнинг қалбига қўрқув, танасига эса қалтироқ югурди. Орадан узоқ йиллар ўтгач, у бу воқеа моҳиятига етади. Тоғасининг сўнгги кунлари ҳақида журналист сифатида хотира ёзади. Ҳибзиддин Муҳаммадхонов Ўзбекистон мустақиллиги эълон қилингандан сўнг 1938 йил баҳорини эслаб, «Убайдуллахўжа ким эди?», сарлавҳаси остида мақолани юракдан эзилиб ёзди.

Абадият сари сўнгги қадамини ташлаган тоғаси сиймосини эслаб истиқлол қурбонларини ёд этди.

Ҳамдам СОДИҚОВ.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

АНДИЖОН ТИКУВ МАШИНАСИ

Андижонда саноатнинг янги тармоғи пайдо бўлди. Оқёр техника таъмирлаш заводи қошида Туркия билан ҳамкорликда қўшма корхона қурилди. У жуда тез фурсатда барпо этилди. Жиҳозларнинг асосий қисми Туркиядан келтирилди.

Муҳандис-конструктор Иброҳим Сочиқ бошлиқ Туркиядан келган бир гуруҳ мутахассислар оқёрлик таъмирловчилар билан ҳамкорликда пухта ва аниқ иш олиб бориб, Марказий Осиёда биринчи тикув машинасини Андижонда яратдилар.

— Қўшма корхонага б[illegible] томонимиздан 69 фоиз ма[illegible]лағ сарфланди, — дейди корхона президенти Х. Н. Ҳакимов, — ҳаражатнинг 31 фоизи эса туркиялик ишбилармонлар ҳисобидан бўлди. Андижон муҳри босилган тикув машиналарининг тенг ярми жаҳон бозорига чиқарилади.

Ҳозир Андижонда тикув машинасининг корпусигина тайёрланяпти. Унинг электр моторлари «Электродвигатель» заводида, бошқа баъзи деталлари эса Оқёр заводининг ўзида ишлаб чиқарилади.

Қўшма корхона тўла ишга туширилгач, йилига жаҳон бозори талабларига жавоб бера оладиган 60 минг дона тикув машинаси ишлаб чиқарилади. Бу машиналарнинг яратилиши фақат фойда келтирибгина қолмай, балки иқтидорли чеварларнинг кўпайишига ҳам катта йўл очади.

Анорбой ҚУРОНБОЕВ.

«ТОНГ»НИНГ ТОНГИ ЕРИШДИ

Қадимий Бухорода шундай номда фирма бор. У сифатли кенг истеъмол буюмлари билан аҳоли ўртасида шуҳрат қозонмоқда.

Бундан бир йилча муқаддам фирма саноат-педагогика билимгоҳларида ўз цехларини очди. Талабалар бу ерда ўқишдан бўш вақтларида турли буюмлар тайёрлашяпти. Ёшларда касб малакаси ҳосил бўляпи, айни пайтда уларнинг моддий таъминоти яхшиланмоқда. «Тонг» билан ҳамкорлик йил давомида бир миллион сўм даромад келтириши кўзда тутилмоқда.

Нусратилло НАИМОВ.

СОҒЛОМЛАШТИРИШ МАСКАНИ

Айрим ҳамдўстлик мамлакатларидаги санаторий ҳамда дам олиш масканларининг йўлланмаларигина эмас, ҳатто йўлкира ҳақлари ҳам осмону фалакка чиқиб кетганлиги минглаб фуқароларнинг чўнтагига тўғри келмай қолди.

Гурлан район ҳокимияти ана шуни ҳисобга олиб, меҳнат аҳли учун қулайлик яратиш — район марказининг ўзида даволаш-соғломлаштириш маскани бунёд этишга қарор қилди. Пахта тозалаш заводи жамоаси жумҳуриятлараро Қиличбойарна каналининг хушманзара соҳилида қура бошлаган, ярим тикланган бино бўлғуси даволаш-соғломлаштириш маскани учун асос қилиб олинди. Хўжаликлар, ўнлаб корхоналарнинг жамоалари, шунингдек, минглаб фуқаролар ўзлари даволанадиган санаторий-профилакторий қурилиши учун ҳайрия қилган маблағ қисқа фурсатда бир неча миллион сўмдан ошиб кетди.

Қурувчилар бу масканни кузгача фойдаланишга топширишмоқчи.

Эркин МАДРАҲИМОВ.

• МУТАХАССИС ЕТАРЛИ, АММО...

Давлат тили ўзбек тили эканлигини ҳамма билади. Бироқ, бу билан ҳеч нарса ўзгариб қолгани йўқ десам, энсангиз қотмасин. Масалан, бизнинг Газли шаҳрида.

Тез-тез бизда мутахассислар етишмайди, деган таъналар эшитаман. Нега ёлғон гапириб, ўзимизни-ўзимиз алдаймиз, ахир! Мутахассис етарли, фақат тўла-тўкис ўз тилимизга ўтишимиз зарур, холос.

Мен ва турмуш ўртоғим 26 йилдан буён газ соҳасида мутахассисмиз. Шу орада қанча-дан-қанча олий маълумотли ҳамкасбларимиз Газлида бир муддат ишлаб кетишди. Чунки, бу ерда ўзбекча биронта мактаб йўқ. Иккинчидан иш юз фойиз рус тилида юритилади.

Мутахассис керак бўлса, энг аввало бу ерда алоқа бўлими ишини ўзбек тилида олиб бориш керак. Барча идораларда иш юритиш тўла Давлат тилига ўтмас экан мамлакатимиз ривожланмайди. Чунки, ўзбек тилини тан олмайдиганларнинг ҳаммаси чемодан устида ўтирибди. Истаган нарсаларини юртига жўнатишяпти. Божхона бор дейсизми, хўш, чўл камми! Чўлда эса эгри йўл камми!

Эҳтимол, мактубим эътиборсиз қолар. Чунки, адолат-адолат деймизу ҳаммамиз ҳам уни ҳимоя қилишдан чўчиймиз...

М. ХЎЖАЕВА, муҳандис.

• *Чорва қишлови*

ТЎРАҚУЛОВНИНГ БАШОРАТИ ТЎҒРИ ЧИҚМАСИН-ДА...

Январь ойининг сўнгги кунларидан бирида бир гуруҳ раҳбарлар Қизириқ район ҳокимиятида тўпланишиб, шу районда чорвачилик тармоғининг аҳволини муҳокама қилишди. Вилоят деҳқончилик саноати уюшмасининг раиси Абдуназар Тўрақулов муҳокамада гапириб, ишонч билан айтаманки, агар иш бугунги тарзда давом этаверса беш-олти йил ичида Қизириқда чорвачилик ўзидан ўзи барҳам топиб кетади, деб башорат қилди.

Тўрақулов ўнгу-чапига қараб олиб гапирадиган одам. Айниқса, бирон башоратнома гап айтишдан аввал кўп қоғозларни титиб кўради. Шундан билса бўладики, унинг бу башорати беҳудага айтилмади: районда бу муҳим тармоқнинг кейинги йилларда ранги ўчиб боряпти. Чорвачилик маҳсулотлари етиштириш камайиб кетаётир. Мол туёқ сони сийраклашиб бораётгани айниқса ташвиш уйғотяпти.

— Районда чорва моллари чиқими кўп, харом ўлиб қолиши кўп, — дейди вилоят деҳқончилик саноати уюшмаси масъул ходими Г. Бондаренко. — Масалан, ўтган йили районда 1250 бош майда мол чиқим бўлган. Бу жами сурувнинг 20 фоизидан ортиқ. Биргина шу, январь ойида 140 бош совлиқ сўйилган. Хўжаликларнинг ички эҳтиёжларига сўйилган қорамолнинг тирик вазни ўртача 282 килограмм қилиб кўрсатилган. Янги йилдан бошлаб аҳволнинг ўнгланишига кўзимиз етмаяпти: гўшт, сут, тухум етиштириш ҳамон режада белгиланганидан кам. Бу нарса районда чорва қишловини ўтказиш ёмон ташкил этилаётганини билдиради.

Шу ўринда Г. Бондаренко районда «Кунчиқиш» деб аталадиган давлат хўжалигига кўпроқ тўхталди ва хўжалик раҳбарлари чорвачилик деган соҳа борлигини унутиб қўйганга ўхшайди, деган хулосани айтди.

Деҳқончилик саноати уюшмаси камчиликлар ҳақида башорат қилиш билангина эмас, балки аввало ишни яхшилаш учун амалий ёрдам кўрсатиш билан ҳам шуғулланса, айни муддао бўлур эди.

Олимжон УСАНОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири.

ИЛҒОРЛАР РЎЙХАТИДАГИ ЧЕВАР

Дилфуза чеварликни ёшлигидан севарди. Ушбу касб таҳсилини билим юртида олди. Орзуси амалга ошганига ҳам 7 йил бўлаётир. Ўшандан буён Тошкент тикувчилик бирлашмасидан бирида ишлаб келаётир. Касбига меҳри чексиз. Шу юмуш сир-синоатини ўрганишдан сира эринмайди. Устозлари айтганини қиладию, баъзан ўз билганидан қолмайдиган одати ҳам бор. Бу, албатта, янги урф бўлган кийимларни тикиб кўриш иштиёқи зўрлигидан бўлса керак.

Янги йилнинг аввалги ойи у меҳнат қилаётган 3-цех ишчилари учун ҳам хайрли бошланди. Режалар ошириб бажарилди. Илғор тикувчилар рўйхатига Дилфуза Сотволдиева фамилияси ҳам тушди. Газетада чиқишга ҳаққи бор.

Дарвоқе, бу гапни чевар аёл — Дилфузанинг раҳбарлари айтишди.

А. ТЎРАЕВ олган сурат.

ИНСОФ САРИ БАРАКА!

Осиё бозори

№ 14.
1993 йил 4 февраль

"ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ" ГАЗЕТАСИНИНГ АХБОРОТ-ТИЖОРАТ ИЛОВАСИ

САМАРҚАНДДА «КЎКСАРОЙ»

• ҲАМКОРЛИК ҚИРРАЛАРИ

Қадимдаёқ Буюк Ипак йўлининг йирик марказларидан бири ҳисобланган Самарқанд бугунги кунда ҳам тижорат ва халқаро иқтисодий алоқалар борасида бой тажрибага эга. Вилоятда тайёрланаётган маҳсулотлар Англия. Япония, Хитой, Ливия, Бирлашган Араб Амирликлари каби ўнлаб мамлакатларга экспорт қилинаётир.

Бугунги кунда Самарқандда 64 та корхона, ташкилот ва муассаса чет эллар билан алоқа ўрнатган. Улар ўтган йили четга 3216 минг Америка долларига тенг миқдорда маҳсулот чиқардилар. Олиб келинган товарлар ҳам бундан кам эмас.

Фармон ТОШЕВ.

⊙ СУРАТЛАРДА: вилоят ташқи иқтисодий алоқалар бошқармаси бошлиғи Амин Сатторов (ўртада) қўшма корхоналар раҳбарлари билан суҳбат қилаётир; Ҳиндистоннинг «Турбен Лимитед» фирмаси қураётган «Кўксарой» меҳмонхонаси Самарқанд ҳуснига ҳусн қўшади. Чапдаги суратда меҳмонхона директори З. Каримов ҳиндистонлик қурувчилар билан.

Зоҳир ТЎРАҚУЛОВ олган суратлар.

*

БИРЖА ЎРНИГА АССОЦИАЦИЯ

● Қарши шаҳрида «Насаф» биржаси ўрнига «Нахшаб» Қашқадарё ишлаб чиқариш савдо-тижорат ассоциацияси ташкил этилди. «Насаф» биржаси бир йилга яқин фаолият кўрсатди, холос.

У аҳолида бозор иқтисодиёти тўғрисида озми-кўпми тасаввур ҳосил бўлишида ўз хизматини адо этди. Лекин ҳозирги давр шароити ишлаб чиқариш билан кенгроқ шуғулланишни тақозо этади.

Ҳозир Шаҳрисабзда калиш заводи қурилиши бошланган. Завод учун ишлатиладиган асбоб-ускуналарнинг катта қисми Италиядан олиб келинган. Бундай корхоналарни вилоятнинг бошқа шаҳар ва районларида ҳам барпо этиш мўлжалланмоқда.

Мусо КАРОМОВ.

B&B International Ltd USA

бепул лотореяларни мунтазам ўтказади, уларда сиз SONY телевизори ёки PANASONIC видеомагнитофонини ютишингиз мумкин.

Бунинг учун Сиз қуйида эътиборингизга ҳавола этилаётган бор-йўғи уч саволга:

1. Сизда телевизор борми? — *бор, йўқ*

2. Сизда видеомагнитофон борми? — *бор, йўқ*

3. Сизда икки кассетали магнитофон борми? — *бор, йўқ*

жавоб беришингиз ва бу жавобларни 15 мартгача бизнинг манзилимизга жўнатишингиз лозим.

Сизларга кийим-кечаклар, озиқ-овқат маҳсулотлари, рўзғор электроникасининг кенг турлари ҳавола этилади. Биз Сизларга океан ортидаги шериклар билан манфаатли алоқаларни ўрнатишда ёрдам берамиз. Биз доимо Сизнинг хизматингиздамиз. Бизнинг манзил: *B &B International Ltd, P.O. Box 265. FLORHAM PARK, NJ 07932, USA. Tel. 201-7650189. Fax 201-99665540.*

• *Гап билгунча—иш бил*

ЭЛ ДАСТУРХОНИ ТЎКИН БЎЛСИН

ДЕЯ ШАҲРИСАБЗ КОНСЕРВА ЗАВОДИ ЖАМОАСИ ЖОН КУЙДИРМОҚДА

Тадбиркор раҳбар билан суҳбатлашиш иштиёқида қабулхонага йўл олдим. У ерда Моҳира исмли котиба қиз, корхона рассоми Сония опа Конева билан суҳбатлашиб турган экан. Кириб боришим билан Моҳирахон суҳбатни тўхтатиб менга юзланди.

— Сизга директор керак бўлса, ҳозир бандлар, ичкарида мажлис бўляпти. Бироз кутсангиз, йиғилиш тугаб қолади.

Мен ўзимни таништириб, корхона раҳбари ҳақида сўрадим:

— Қайси котиба ўз раҳбарини ёмонлайди, деб ўйламанг. Директоримиз ажойиб инсон. Ёшу қари билан доим бир хил муомалада.

Гапга корхона рассоми Сония опа ҳам қўшилди.

— Ишчи-хизматчиларимизга қўлидан келган ёрдамини аямайди. Ёзда тракторчиларимиздан Юсуф Рустамовнинг уйи ёниб кетди. Директор дарҳол ёрдам қўлини чўзди, жамоани даъват этди. Уй олдинги ҳолатига қайтарилди.

Ғамхўрлик бошқа соҳаларда ҳам мавжуд. Жумладан, иши оғир ишчиларга ҳар куни сутли маҳсулотлар берилади. Яна қишлоқ хўжалик маҳсулотларини корхонамиз дўконидан арзон нархда харид қиламиз. Ун, ёғ каби маҳсулотлар билан ҳам таъминланяпмиз...

Ишчиларнинг айтганича бор: завод директори Сафар Эштўхтаров чинакамига жамоа жонкуяри экан.

— Халқни ўйламаган раҳбар, раҳбар эмас, — деди у илк суҳбатимиздаёқ. — Ҳозир хўжалик юритиш ҳеч кимга осон эмас. Айниқса ишлаб чиқаришда: минг хил табиатли кишилар билан муомала қилишга тўғри келади. Корхона ташвишлари ҳам етарли. Масалан, сиз шу йил тўйиб гилос едингизми?

— Ҳа, тўйиб едим.

— Қўйсангиз-чи, тўғрисини айтаверингда.

— Рост ҳовлимизда икки тупи бор.

— Ҳа, энди сиз тўйган билан эл тўймаган-ку, ука. Зордоли, олма, анор каби мева-чевалар ўтган йили танқис бўлди. Ҳатто хўжаликлар бодринг ҳам экмай қўйишди. Шундай бўлса ҳам ҳаракат қилиб, тоғу тошларга чиқиб дўлана, равоч каби маҳсулотларни консерваладик. Жамоа хўжаликлари эртанги, кечки, ўртанги қилиб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришса, ердан унумли фойдаланишса биз имкон қадар халқимиз дастурхонини ҳар турли консерва озуқалари билан безардик.

— Сафар ака, корхона 1947 йилдан буён фаолият кўрсатиб келаётган экан. Қайта жиҳозлаш ишлари қандай кетяпти?

— Италиядан помидорни қайта ишлаш линиясини олиб келдик. Қримдан эса банка ишлаб чиқарадиган линия. Бу линияларнинг бари маҳсулот алмашиш эвазига олиб келиб ўрнатилди. Италиядан келаётган ускуналарни пахтага алмаштиряпмиз. Бу борада ҳоким ўз ёрдамини аямаяпти. Линиялар катта қувват билан ишлайди. Шунинг учун ҳам минг гектар ер олмоқчимиз. Заводимиз ҳудудидаги бўш ерларга ҳам мевали дарахтлар экдик.

— Демак, бозор иқтисодиёти ҳамма соҳага бирдек таъсир ўтказмоқда. Бунга сизнинг муносабатингиз қандай?

— Бу дунёнинг ўзи бозор. Нархнавонинг кўтарилиб кетаётганлиги бу бизнинг тажрибасизлигимиздан. Қолаверса, халқ бозор муносабатига ҳали тайёр эмас эди. Хўжаликлар бир-бирига режа асосида ипсиз боғлаб ташланган эди. Бугунги кунга келиб мустақил бўлган ҳар бир хўжалик бозор майдонига ўзининг сифатли маҳсулоти билан чиқиб келмаса рақобатга дош беролмаслигига кўзи етиб турибди. Маҳсулотларни сифатли тайёрлаш эса корхона ишчи-ходимларидан тадбиркорлик, ишбилармонликни талаб этяпти. Ҳозирда кўпгина корхоналарда штатларни қисқартириш, кадрларни танлаш масалалари бу фикримизга асос бўла олади. Аҳвол шу тариқа давом этаверса, бозор муносабатлари кучайиб корхоналар хусусийлашади ва бошламасига иқтисодиёт давримизнинг асосини белгилайди. Бозор иқтисодиёти деймиз-у, лекин кўпчилик ҳозир ўзини ишга, ишбилармонликка эмас, пулга уриб қолди. Буниси энди ачинарли ҳол...

Сафар акага ўхшаганлар кўп гапни ёқтиришмайди. Яхши ишлаб жамоа оғирини енгил қилсам дейди. Ўтган йили жамоадаги уй тиклаётган оилаларга қурилиш материалларидан ёрдам кўрсатилди. Яна ун, ёғ, шакар каби озиқ-овқат маҳслотлари берилди. Бундай ғамхўрлик айни кунларда ҳам кўрсатилмоқда.

Директорни билганлар уни омади келган раҳбар дейишади. Бу бор гап. Сафар ака 1985 йилнинг августида заводда иш бошлаган эди. Ўша йилларда корхонанинг давлатдан 23 минг сўм қарзи бор эди. 1987 йилга келиб завод бу қарзларини узди. Мавжуд қувватларга эришди. Тармоқнинг пешқадамига айланди. Айни пайтда завод йилига 43 миллион сўм фойда кўриб келмоқда, яна унинг Чироқчида, Яккабоғ районларида филиаллари ишлаб турибди.

Мустақиллик завод жамоасининг янги имкониятларини юзага чиқарди. Бунинг шарофати билан жамоанинг одимлари залворли бўлмоқда. Бу қадамлар Ўзбекистонимизнинг мустақиллигини мустаҳкамлаш, мамлакатимизнинг иқтисодий нуфузини ошириш учун қўйилмоқда. Ахир дастурхон тўкин бўлса, кўнгил бутун бўлади, деб бежиз айтмаган.

Дилшод НЕЪМАТ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАН ВА ТЕХНИКА ДАВЛАТ ҚОМИТЕТИНИНГ

ПАТЕНТ ИДОРАСИ

«РЕСПУБЛИКА ПАТЕНТ ВАКИЛИ» СИФАТИДА ВОСИТАЧИЛИК ФАОЛИЯТИНИ АМАЛГА ОШИРМОҚЧИ БЎЛГАН ШАХСЛАРДАН МАЛАКА СИНОВИ (АТТЕСТАЦИЯ)ДАН ЎТИШ УЧУН АРИЗАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ.

Патент вакилига номзодлар саноат мулкини муҳофаза қилиш соҳасида камида беш йил ишлаган бўлишлари, олий маълумотли ва Ўзбекистон Республикаси фуқаролари бўлишлари керак.

Малака синовидан ўтиш учун Патент идорасига қуйидаги ҳужжатлар топширилади:

мутахассислашиш соҳаси кўрсатилган ҳолда Патент идораси директори номига берилган ариза;
таржимаи ҳоли баён этилган шахсий варақа, 3х4 ўлчамдаги тўртта расм;
патент маълумоти ҳақидаги диплом нусхаси;
патент маълумоти ҳақидаги ҳужжат нусхаси;
саноат мулкини муҳофаза қилиш соҳасида ишлаганлиги ва иш стажи кўрсатилган ҳужжат;
номзод ҳоҳиши бўйича унинг малакасини тасдиқловчи қўшимча ҳужжатлар.

Ҳужжатлар қуйидаги манзилга юборилади:

700047, Тошкент, Ю. Фучик кўчаси, 2-а уй. Патент идораси.

Тошкентликлардан ҳужжатлар Патент идорасининг 105-хонасида қабул қилинади.

Маълумотлар учун телефон: 33-71-68.

СИЗГА ТОЗА СУВ КЕРАКМИ?

МАРҲАМАТ!

«УЛУҒБЕК» ФИРМАСИНИНГ ФИЛЬТРЛАРИ

Сизни хонадонда, ишхонада, ошхонада, болалар боғчалари, кафе ва ресторанларда ажойиб ичимлик суви билан таъминлайди.

ФИЛЬТРЛАР:

— 99 фоизга қадар тозалаш юксак самарадорлигига;

— соатига 20 литрдан 400 литргача сувни тозалаб бериш катта унумдорлигига;

— 100 карра регенерация имкониятига эга.

«УЛУҒБЕК» ФИРМАСИ

фильтрларини қуйидаги манзиллардан сотиб олиш мумкин: 700081, Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 29. «Улуғбек» инженерлик маркази;
«Электроника» магазини — «Гоголь» кўчаси,
«Зенит» магазини — Чехов кўчаси,
«Диана» магазини — М. Горький метро бекати (ер остидан ўтиш йўлаги).

ТЕЛЕФОНЛАР: 68-92-13, 22-17-32, 34-87-04.

ҲАҚ ОЛДИНДАН 100 ФОИЗ ТЎЛАНАДИ.

ЎЗБЕК-ШВЕЙЦАР ҚЎШМА КОРХОНАСИ
"ВОЛЬФСОН ШАРК ИНТЕРПРАЙЗИС"
wolfson shark enterprises

— ғиштни пиширмасдан тайёрлайдиган хориж фирмалари типида тайёрланган кичик ғишт заводларини;

— шиша идишлар, банкалар, канистралар ишлаб чиқаришга мўлжалланган дам билан ишлайдиган термопласт автоматларни;

— полиэтилен плёнкалар ишлаб чиқарадиган экструдерларни;

— ғиштни зичлаб тайёрлайдиган ғишт прессларини;

— 0,25 метр куб сиғимидаги бетон қоргичларни;

— дон янчадиган машиналарни;

— пластмасса чиқиндиларини майдалайдиган машиналарни;

— суюқ моддаларни қуйиш дозаторларини;

— мих ясайдиган автоматларни;

— черепицалар ясайдиган мосламаларни;

— шлакоблоклар мосламаларини;

— мева-сабзавотларни қуритиш ускуналарини;

— сочилувчан моддаларни 500 граммга қадар ва донадор ўғитларни қопларга 50 килограммдан қадоқлаб жойлайдиган ускуналарни;

— ёғочларни тилиш машиналарини;

— шина монтаж стендларини

СОТАДИ.

Биз ўз маҳсулотларимизни бартер бўйича алмаштиришимиз ҳам мумкин. Шунингдек сизларнинг чизмаларингиз ёки намуналарингиз бўйича бошқа ностандарт асбоб-ускуналарни ҳам тайёрлаб берамиз.

«ВОЛЬФСОН ШАРҚ ИНТЕРПРАЙЗИС» ҚЎШМА КОРХОНАСИ

исталган ташкилот билан қўшма корхона тузишга шай ва пай сифатида ўз асбоб-ускуналарини таклиф этади.

«Вольфсон Шарқ интерпрайзис» қўшма корхонаси ҳамкорликка чорлайди!

ТЕЛЕФОНЛАР: 54-89-96, 54-86-95, 54-06-58.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ МЕХАНИКА ВА ИНШООТЛАР СЕЙСМИК МУСТАҲКАМЛИГИ ИНСТИТУТИ АКАДЕМИК М. Т. ЎРОЗБОЕВ НОМИДАГИ ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Жамғарманинг мақсади М. Т. Ўрозбоев хотирасини абадийлаштириш ҳамда олим раҳбарлик қилган механика фанининг турли соҳаларида, жумладан, иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги, қурилиш механикаси, машина ва механизмлар механикаси, суюқлик ва газ механикаси, ип ва материалшунослик назарияси ва бошқа соҳаларда ижодий фаолиятни янада ривожлантиришга кўмаклашишдан иборат. Жамғарма хорижий мамлакатлар билан илмий-техник ва маданий ҳамкорлик қилишнинг янги шаклларини ривожлантириш, юқори малакали мутахассислар тайёрлаш, иқтидорли олимларни қўллаб қувватлаш юзасидан корхоналар, ширкатлар, жамоатчилик ташкилотлари, ижодий уюшмалар, илмий ва давлат муассасалари ҳамда фуқароларнинг куч-ғайратларини бирлаштиради. Шу муносабат билан Сизни ва Сиз бошқараётган корхона ходимларини жамғарма фаолиятини қўллаб қувватлашга чақирамиз.

Жамғарма қароргоҳи: Тошкент шаҳар, 700143, Академиклар шаҳарчаси, Г—143, Механика ва иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлиги институти.

⊙ Телефонлар: 62-23-34, 62-71-32, 52-71-52.

⊙ Ҳисоб счётимиз: 000609632, Сирғали район, саноат-қурилиш банки, МФО 172682302.

ЧИЛОНЗОР ЁШЛАР УЙИ

Миллий каштачилик, ёғоч ўймакорлиги, зарб уриш, гобелен ва гиламдўзлик, похол аппликацияси, сартарошлик, бадиий гимнастика, замонавий ва бал рақслари тўгараклари раҳбарлари лавозимига

ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

БИЗНИНГ МАНЗИЛ: Чилонзор мавзеси, 2-квартал, 48-уй.
Телефон: 77-13-39.

ЭЪЛОН ВА БИЛДИРУВЛАР

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар қурилиш бўйича Бош бошқармасининг «Промстрой-индустрия» бирлашмаси темир бетон ва бетон буюмлар, товар бетон, қуруқ қоришма, гипсолит пардеворлар, норуда материаллар ва керамзитни

1993 йилда етказиб бериш учун

ШАРТНОМА ТУЗМОҚДА.

Нархлар шартномавий

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри — 700100, ИТР кўчаси, 7. Тошкент шаҳар қурилиш бўлимида ҳисоб рақами № 000289930. Корр ҳисоби 300166826. РЦ 172682326 ОКП бўйича код 0594704.

Телефон: 53-49-54.

Республика сиртқи қишлоқ хўжалик техникуми томонидан Туркмонов Мамараджаб Исламович номига берилган ЗТ—1 829317 рақамли йўқолган

ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

«Узэнергонадзор» ишлаб чиқариш корхонаси ишчиси М. Т. Зиямуҳамедованинг 27.06.1991 йилда берилган 163 номерли шахсий гувоҳномаси

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

МУАССИСЛАР: «Ўзбекистон овози» ва «Осиё бозори» газеталари ижодий жамоалари.
ҲОМИЙЛАР: Шароф Рашидов фонди, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги машинасозлиги ва автомобилсозлик концерни, Ўзбекистон Республикаси миллий банки, «Ўзбекистон олтин» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Туркистон» биржаси.

«Осиё бозори» Ўзбекистон Республикаси матбуот давлат қўмитасида рўйхатга олинган. Гувоҳнома № 000176.

Эълон ва билдирувлар нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан қабул қилинади.

Бизнинг манзилимиз: 700083, Тошкент шаҳри, ГСП, Ленинград кўчаси 32.
Телефонларимиз: 33-76-04, 32-53-15, 33-38-55, 32-57-19.
Индекс 75487.

ДЕҲЛИ ҲОКИМИ СУЛТОН МАҲМУД[2] ВА МАЛЛУХОН[3]ЛАРНИ ЕНГИШ БОБИДАГИ КЕНГАШ

Султон Маҳмуд ва Маллухон эллик минг отлиқ ва пиёда аскар, 120 занжирбанд филлар билан Деҳли қалъасини мустаҳкамладилар вэ мен билан жанг қилишга шайландилар. Кўнглим хавотирланди. Бордию Деҳли қалъасини босиб олишга борсам-у, мабодо бу иш узоқ вақт чўзилиб кетса, [нима қиламан?] Ўзимга кенгашиб, ғаним лашкари дадилланиб, [қалъадан] чиқиб, саф тортиб жанг майдонига кириши учун, ўзимни кучсиз ва [қўрққандек] қилиб кўрсатмоқчи бўлдим. Шу сабабли лашкарлардан узоқроқда хандақ қазирдим. Лашкарим билан хандақ ичига яхшилаб жойлашганимдан сўнг, лашкарларимни бир фавжини душманга қарши жангга ташладим. Душман қаршисига боргач, ўзларини кучсиз кўрсатиб, қўрққандай бўлиб чекинишларини ва ғанимларни дадиллантириб келишни буюрдим. Душман лашкари бу ҳолни кўриб ўзларини ғолиб ҳисоблаб, гердайиб жанг майдонига чиққан эдиларки, [менинг] қаҳрли лашкарим фавжлари билан юзма-юз келдилар. Деҳли ҳокими султон Маҳмуд жангга киришди ва енгилиб тоғ тарафга қочди[1]. Беқиёс хазина ва мол-мулки сипоҳийларимга насиб бўлди.

Бир йил ичида Ҳиндистон пойтахти Деҳлини забт этдим ва мазкур йилнинг охирларида салтанатим пойтахти (Самарқанд)га қайтдим[2].

[2] Султони Насируддин Маҳмудшоҳ (1393—1413), Туғлуқийлар сулоласи (1320—1414) га мансуб ҳукмдор.
[3] Маллухон — Деҳли ҳокими (Шарафуддин Али Яздий. Зафарнома. в. 301-а.).

[1] Амир Темур 1399 йил 18 декабрида Деҳлини забт этгач, яна икки ой давомида унинг шимолроғидаги мавзеларга ҳам юриш қилган.
[2] Бу воқеа 1399 йилда содир бўлган.

ГУРЖИСТОН МАМЛАКАТЛАРИНИ ЭГАЛЛАШ УЧУН ҚИЛГАН КЕНГАШИМ

Ҳиндистондан зафар қозониб қайтганимдан кейин, ҳали сафар чарчоғи чиқмай туриб, икки Ироқ ҳокимларидан менга арзнома келди. Ёзишларича, Гуржистон кофирлари ҳадларидан ошиб, чегарани бузган эмишлар.

Мен ҳамиша подшолар учун кофирларга қарши ғазовот уруши қилишдан, мамлакатларни забт этишдан ва жаҳонгирликдан яхшироқ иш йўқ, деган фикрда эдим. Гуржистон

имонсизларининг туғён кўтаргани ҳақидаги хабар келиши биланоқ кенгаш ўтказиб, «ўша диёрдаги бошқа бузуқ одамларнинг ҳам бош кўтаришига йўл очилмасин» деб, зудлик билан уларни дафъ қилишга тутиндим. Ҳинд юришидан келган сипоҳийларимга «хоҳловчилар шу ерда қолсин, хоҳловчилар мен билан борсин», деб ихтиёрни ўзларига бердим.

Хуросон, Қандаҳор, Сеистон, Кермон, Табаристон, Гилон, Мозандарон ва Форс вилоятларидаги лашкарларимга жанг ҳозирлигини кўриб, Исфаҳон атрофига келиб, менинг зафарли лашкаримга қўшилсинлар, деб ёрлиғлар жўнатдим.

Ҳар бир мамлакатдаги итоатдан бўйин товловчи кишиларни турли ерларга тарқатиб юборишни маслаҳат кўрдим. Чунончи, Хуросон ва Форсдаги бўйинтовловчиларни Туронзаминга кўчирдим ва бу мамлакатларнинг сатҳини уларнинг мухолифлигидан тозаладим. Сўнг Гуржистон вилояти қалъаларини забт этиш учун ўша мамлакат устига отландим[3].

Сипоҳийларнинг кўнглига нима ўтирса, шуни қилдим. Бошимга пўлат дубулға, эгнимга Довудий совут кийдим, белимга Миср қиличини боғлаб, баҳодирлигу кураш тахтига ўтирдим. Туронлик довюракларга, Хуросон паҳлавонларига, Гилон ва Мозанддарон ботирларига қўрқинч солдим ва Сивос[1] ҳамда Гуржистон қалъаларини фатҳ қилдим. Қалъадан туриб [қаршилик кўрсатганларнинг] барчасини таг-томири билан битириб, қалъадан олган ўлжаларни ғолиб аскарларимга улашдим. Озарбайжонлик бузуқ, бевош кишиларни урушиб, тартибга чақирдим.

Шундан кейин Малатия қалъаси ва унинг теварагидаги ерларни забт этишга киришдим. Ўша қалъаларни забт этишдан хотиржам бўлганимдан сўнг Ҳалаб ва Ҳумс[2]ни забт этишга ҳиммат камарини боғладим ва бир оз ҳаракат билан бу мамлакатларни ҳам фатҳ этдим. Сўнг Миср ва Шом мамлакатларини забт этишга камар боғладим[3].

МИСР ВА ШОМ /МАМЛАКАТЛАРИ|НИ ФАТҲ ЭТИШ БОБИДА ҚИЛГАН КЕНГАШИМ

Менинг шон-шавкат ва қудратим овозаси [Рум] қайсарининг [4] қулоғига етди.

[3] Бу ерда 1399 йилнинг май ойи. Умуман эса, Амир Темур Грузияни беш марта фатҳ этган (1386—87), 1392, 1394, 1399, 1402 йиллар). 1404 йил декабрида Грузия подшоси Георгий VII Амир Темур билан сулҳ тузган.

[1] Сивос — Кичик Осиёдаги мустаҳкам бир шаҳар. Темур уни 1400 йили босиб олган.
[2] Ҳалаб ва Ҳумс — Шом (Сурия) шаҳарлари.
[3] Бу жанглар 1399—1401 йиллар мобайнида давом этган.
[4] Бу ерда, Кичик Осиёда 1389—1402 йилларда ҳукмронлик қилган Боязид Йилдирим кўзда тутилади. У 1403 йили вафот этган.

„ЎЗБЕКИСТОН-ВАТАНИМ МЕНИНГ" КОНКУРСИГА

АЁ, ЖАННАТ ФАРИШТАЛАРИ

Аёллар... Аё, жаннат фариштaлари! Умримда бир хунук аёл кўрмадим. Бирларининг қуёшдек кўзлари, бирларининг нозик ва сулув қомати, бирларининг кабутар янглиғ сийнаси кўркам.

Бирларининг асал табассуми, кулганида кулгичларининг порлаши гўзал!

Бирларининг ўтли назари, бирларининг сўзлаганда ишвалари, бирларининг нозланиб туришлари, бирларининг хиром айлаб юришлари, бирларининг гина қилиб лаб буришлари... нақадар жозиб! Умримда бир хунук аёл кўрмадим. Аёллар... Аё, жаннат фариштaлари!

Саъдулла ҲАКИМ

* * *

Бу — ҳаётнинг тўлган паймонаси-ё,
Одам ёқасидан одам тутмишдир.
Замон адашганлар замонаси-ё,
Дўст-душман бир сафда қадам тутмишдир.

Элни қовуштирган Ҳақ сўзи ожиз,
Ўғил отага ёт, онасига қиз,
Шоири қўлида кўрдим жуволдиз,
Этикдўз қўлига қалам тутмишдир.

Ишқ аҳлин потратмиш шубҳа ғулулар,
Айтсам ерлар чўкар, осмонлар қулар,
Ер кўзига солиб чўп не сулувлар,
Нозин номаҳрамга-маҳрам тутмишлар.

Кўрдиму кўкайим ўртади нола,
Қошимда турарди ёшгина бола,

Бу не кўргуликдир бу қандай бало,
Қора сочларини оқ ғам тутмишдир.

Эгнимда тўзиган йилларнинг гарди,
Менинг ҳам ёшлигим сочи оқарди,
Менинг ҳам дардимдир замонам дарди,
Мени Ҳақ, қолиқни менам тутмишдир.

Англадим, малҳамдан битмас жароҳат,
Оғриқ босилару йитмас жароҳат,
Оқибат бир куни топгай-ку роҳат
Ким жонга азобни малҳам тутмишдир.

Қиш қаҳратон, ёзда саратон қўноқ,
Қоятошга кўклам айёмида боқ,
Бошида ҳилпирар ол лола яноқ,
Ки бағрида бир пок шабнам тутмишдир!

ЙЎҚОЛМАС

Йиллар этагидан тўкилар гавҳар,
Сарбон адашмаса, карвон йўқолмас.
Ўғлон эътиқоди бут эса магар,
Қуёш даргоҳига карвон йўқолмас.

Бу дониш ҳаётнинг ўмматлари кўп,
Собир султонига ҳимматлари кўп,
Бошинг омон бўлса, ҳикматлари кўп,
То офтоб бор экан, найсон йўқолмас.

Росту ёлғон асли руҳ мусаввири,
Бири ота бўлса, онадир бири,
Ростнинг от ўйнатиб турганин кўриб,
Ёлғон йўқолади, ёмон йўқолмас.

Мардлар келаверар, кетаверади,
Номард ҳам мардман деб, ўтаверади,
Эл бир Алпомишни кутаверади,
Замонлар ўзгарар, майдон йўқолмас.

То бирон гўшада шеърга жон ато,
Бир мисра ўқилур Навоийдан то,
Тошкент—Шарқ гавҳари, Самарқанд якто,
Бухоро йиғмагай, Қўқон йўқолмас.

Бошингга не келса келар феълингдан,
Саъдулло кетмасин имкон қўлингдан,
Сўзингга кушойиш изла элингдан,
Элим, деб имранган забон йўқолмас.
* * *
Эртакда юзма-юз келар ботирлар,
Ғирром йўқ, макр ёт, ғолиб йиқитар,
Ҳаётда шайтондан ўзар шотирлар,
Бир-бирини орқадан чалиб йиқитар,

Йиқитмоқ ҳунари ўзи бир мактаб,
Бирови қўрқитиб, бирови мақтаб,
Гоҳида бирини бирига матаб,
Зимдан ўғринча сир олиб йиқитар.

Яхшилик, биламан юрагинг пора,
Номардлар юзингга чапламиш қора,

Қўявер, ҳар қасдга топилар чора,
Сени йиққанларни Ҳолиқ йиқитар.

Мулзамдир мазлумга ёқмаган ҳоқон,
Кўнглини эл ишқи ёқмаган ҳоқон.
Ғарибдир ғарибга боқмаган ҳоқон,
Ғарибни охири ғариб йиқитар.

Саъдулло, умрингни сўз учун тикдинг,
Сўз сени енгди-ю сен сўзни йиқдинг,
Не-не алплар ўтган майдонга чиқдинг,
Йиқса ҳам бир сўзи зариф йиқитар!
* * *
Яшашдан мурод не, қотди бу бошим,
Билдиму, ёронлар, билолмадим,
Кулдиму кўзимдан тирқираб ёшим,
Осмондай ҳайқириб кулолмадим.

Талпинган илоҳим шунчалар узоқ,
Бағримга беркинган кунчалар узоқ,
Сирлашсам, сир тўла ғунчалар узоқ,
Югурдим, жойимдан жилолмадим.

Муштипар, мунисим онажоним Ул,
Ўсдим, соя солди бошимга бир Гул,
Сўнг ҳушим олдию сочлари сунбул,
Кетдим, Гул бағрида қололмадим.

Орзу ҳавасларнинг изидан чопдим,
Бирини йўқотиб, бирини топдим,
Шарҳи дилим битсам, кўҳна китобдир,
Кўнглимни бир изга сололмадим.

Вужуд кўза экан, илм-оби нур,
Ўтмишга унтилмас сел бўлиб ёғур.
Ваҳ, бу не синоат, ваҳ бу қандай сир,
Чалқиб тўкилдиму тўлолмадим.

Ҳамон ўша-ўша Саъди олломан,
Дарди қўша-қўша Саъди олломан,
Манзил оша-оша Саъди олломан,
Ўзимдан ўзгача бўлолмадим!

МУАЛЛИФ ҲАҚИДА

1951 йилда Фориш туманининг Гараша қишлоғида туғилган. ТошДУнинг журналистика факультетини тамомлаган. «Ўзбекистон социал таъминоти» журналида, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» ва «Ўзбекистон овози» газеталарида хизмат қилган. Айни кунда «Маърифат» газетасининг бош муҳаррири. Унга яқин шеърий тўпламлари чоп этилган.

ЯХШИ НОМ

Бу дунё боқий дунё,
Ҳар неки ўтмас беиз.
Кимдан ўғил зурриёт,
Кимдан шабнамдайин қиз.

Алвон-алвон оловдан
Соврилиб кул қолар-о.
Ҳар томчи тамом ўлмас,
Ёмғирдан гул қолар-о.

Қирғиякдан қирову
Нам қолгандек қировдан, —
Бировдан асл мева,
Япроқ мерос бировдан.

Кимдан йиллаб йиққани
Зар ё иморат қолар.

Умр ўткинчи, дея
Оддий ишорат қолар.

Аммо йиллар тўзони
Барини этар барбод.
Ушалаверар орзу,
Улғаяверар армон.

Фақат ўчмас, тўзимас
Хотирада қолгани.
Эзгу иш тушар ёдга.
Унутилар ёлғони.

Авлодлар хотирада
Энг муқаддас эҳтиром:
Яхши номдан яхшироқ,
Яхши номдир яхши ном!

БИЛСА ЧИН, БИЛМАСА ҲАЗИЛ

ГАДОЙ ТОПМАС КЎЧАЛАР

⊙ Тошкентга меҳмонга келган киши Азиз акадан сўради:

— Айтинг-чи, Сизран кўчасига қайси йўл билан борсам бўлади?

— Шошилманг. Сизран кўчасини айтган киши унга қўшни бўлган кўчани ҳам айтгандир?

— Ҳа, албатта. Мариуполдан Сизранга ўтасан, деди.

— Хўш, Мариуполга қандай бориларкан?

— Мариуполга Чита орқали, Читага Приморск кўчасидан, Приморскка эса, Урални кесиб ўтиш керак экан.

— Ундай бўлса кетдик, — деди Азиз ака қувониб, — мен ҳам Сизран кўчасига қандай боришни билолмай анчадан буён гаранг бўлиб тургандим.

ШАРҲЛОВЧИНИНГ ДЕГАНЛАРИ

⊙ Ҳужумчи тўпни зарб билан тепишга эга бўлди.

⊙ Рақибларнинг иккинчи номерли ҳимоячиси ўз вақтида тўпни олдириб қўйди.

⊙ Кечагина жароҳат олган бир ўйинчини 90 минут майдонда ушлаб туриш менимча мақсадга мувофиқмикин?!

⊙ Моҳир дарвозабонимиз тўпни чаққонлик билан дарвозадан ўтказиб юборишга эришди.

ЭЪЛОНЛАР

⊙ Азиз телетомошабинлар, соат 19 дан 45 минут ўтганда сиз ўзбек тилида ўзбек куйларидан концерт кўришингиз мумкин.

⊙ Ҳурматли йўловчилар, патта олишни истаганлар пулларини узатиб юборишсин. Хоҳламаганлар олдинги эшикдан тушишсин.

⊙ Муҳтарам харидорлар! Марказий универмагимизда шаҳримиз корхоналарида тайёрланган костюмбоп материал сотила бошланди. У жуда пишиқ—игнани ўтказмайди, дазмолни олмайди, чангни ўзига яхши тортади.

Оққа кўчирувчи:
Абдунаби МАННОПОВ.

• Санъатимиз арбоблари

САҲНАДА ЯРАТИЛГАН БАХТ

● Реймбой Сейтов ўз ижодининг салмоғи, серқирра ва сержилолиги қорақалпоқ миллий театр санъатининг ривожига қўшган улкан ҳиссаси билан Қорақалпоғистон Республикасида истиқомат қилувчи барча санъат ихлосмандларининг ҳурматига сазовор бўлган камтарин, заҳматкаш санъаткордир. Ярим асрдан кўпроқ вақтдан бери санъат чаманида тиним билмай жавлон уради, изланади, маҳорат чўққилари сари интилади, ўзининг бой тажрибасини шогирдларига ўргатишга, уларни ҳам ўзига ўхшаган театр санъати фидойиси қилиб тарбиялашга ҳаракат қилади. Реймбой Сейтовнинг театр санъатидаги босиб ўтган серташвиш, сермашаққат ижод йўли санъат оламига эндигина кириб келаётган ёшларимиз учун ҳам ибратлидир.

Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон республикалари халқ артисти Бердах номидаги республика мукофотининг совриндори Реймбой Сейтов 1915 йили Қўнғиротда камбағал деҳқон оиласида дунёга келди. Унинг ёшлиги Қорақалпоғистоннинг кўҳна маданияти ўчоқларидан бири бўлмиш Қўнғирот шаҳрида ўтди. У ўзининг ҳаётдаги ҳақиқий ўрнини топгунга қадар турмушнинг талайгина кўчаларига кириб чиқди. 1931-1934 йилларда оддий колхозчи бўлиб ишлади. 1934-1936 йилларда эса Қўнғирот район омонат кассасида ҳатто кассир бўлиб ишлаган. Бу пайтда Реймбой Сейтов 20-21 ёшлардаги, тоғни урса талқон қиладиган, қирчиллама йигит эди. Лекин қаерда ишламасин, у қўлидан дуторини ташламади. Аксинча ундаги санъатга бўлган қизиқиш йилдан-йилга алангалана борди. Ўттизинчи йилларда Қўнғиротдаги райондараро колхоз-совхоз театри Қорақалпоғистондаги бирмунча бақувват, истеъдодларга бой театр жамоаларидан бири ҳисобланар эди. Бу ёш театр жамоасининг шаклланиши ва ижодий камолотида, репертуарни бойитиш учун изланишда ва ниҳоят театр режиссурасининг аста-секин профессионал даражага кўтарилишида Реймбой Сейтовнинг хизматлари катта бўлди. У 1936 йилдан то 1944 йилнинг март ойига қадар Қўнғирот театрининг етакчи актёри ва режиссёри бўлиб келди.

Реймбой Сейтовнинг изланувчан санъаткор эканлигини пайқаган К. С. Станиславский номидаги Қорақалпоқ давлат музикали драма ва комедия театрининг раҳбарлари уни республиканинг маркази — Нукус шаҳрига таклиф қилишди. Унинг такрорланмас, табиатан бой истеъдоди, кенг вокал имкониятлари, ташқи қиёфасининг ниҳоятда театрбоплиги пойтахт томошабинларини тезда ўзига ром қилди. Унинг республика театридаги биринчи қадами Нажим Даукаровнинг «Алпомиш» халқ достони асосида яратилган, шу номдаги музикали драманинг бош қаҳрамони Алпомиш роли билан бошланди. Бу образ актёрнинг талқинида ҳақиқатан ҳам тоғни урса талқон қиладиган, паҳлавон йигит сифатида гавдаланди.

Р. Сейтов ёшлигида спортнинг миллий кураш тури билан астойдил шуғулланганлиги, катта-катта давраларга чиқиб, манамен деган Хоразм, Тошовуз ва Қорақалпоғистоннинг паҳлавонлари билан беллашганлиги, Алпомиш образини яратишда санъаткорга жуда қўл келди.

Р. Сейтов шу пайтгача миллий характерлар устида кўпроқ изланган бўлса, энди образлар доирасини кенгайтириш, уларни театр саҳнасида жонлантириш имкониятини излашга тўғри келди. Эндиликда санъаткорларнинг қорақалпоқ театри саҳнасида жон бағишлаган образлари орасида қорақалпоқ Алпомиш, Кашкинбой («Суймаганга суйкалма», С. Хўжаниёзов асари), Избосган («Талуас», С. Хўжаниёзов асари), Азберхўжа («Ғариб ошиқ», А. Бегимов ва Т. Алланазаровлар асари), Эрназар олакўз («Бердаҳ», Ж. Оймирзаев асари)лар билан бир қаторда ўзбек Иброҳим («Гуласара», К. Яшин асари), Солиҳбой («Бой ила хизматчи», Ҳамза асари), Турсунали («Олтин кўл», Уйғун асари), Заргаров («Оғриқ тишлар»), Мавлон («Шоҳи сўзана» А. Қаҳҳор асарлари), қозоқ Бегежон ва Қўдар вакиллари пайдо бўлишди.

Сирасини айтганда, Реймбой Сейтов фақатгина Қорақалпоғистон Республикаси санъаткорлари орасидагина эмас, балки Ўзбекистондаги театр артистлари орасида ҳам энг сермаҳсул актёрлардан бири десак муболаға қилмаган бўламиз. Чунки театр санъатига бахшида этилган ярим асрдан кўпроқ вақт ичида юздан ортиқ янги спектаклларда хилма-хил, бири иккинчисини такрорланмайдиган образлар яратиш, ўнлаб спектаклларга режиссёрлик қилиш, киноларда роллар ижро этиш, телеспектаклларда қатнашиш ҳар қандай санъаткорнинг ҳам қўлидан келавермайди ва ҳар кимга ҳам насиб қилавермайди. Бу албатта, санъаткорнинг бахти!

Т. БАЯНДИЕВ,
М. Уйғур номидаги Тошкент давлат олийгоҳи театршунослик кафедрасининг доценти, Қорақалпоғистон республикасида хизмат кўрсатган санъат арбоби.

Суратда: «Бахтли бўлинг, болаларим» спектаклидан бир кўриниш. Чапдан: Бегжон — К. Бердибоев ва Бердан — Р. Сейтов.

• ҲАР ТЎҒРИДА

ДУНЁДА КИМ ЭНГ БАДАВЛАТ

«Тамаки-шароб султони» бўлмиш Антони Руперт Жанубий Африка Республикасининг энг бадавлат фуқароси деб эълон қилинди. Йоханнесбург биржасида унга тегишли бўлган «Рембрандт Тобакко корпорейшн» ва «Ричмонд» компанияларининг ҳиссалари 2,8 миллиард ранд эканлиги қайд этилди.

Олтин қазувчи «Англо-Америкэн корпорейшн оф саут Африка» ва дунёдаги олмос сотувчи энг йирик «Бирс» компанияларининг ҳиссаларини назорат қилиб турган Гарри Оппенгеймер унинг соясида қолиб кетди. Бу натижа эса Оппенгеймерларнинг сўнгги эллик йил мобайнида Жанубий африкалик бадавлат сулолалар орасида биринчи марта етакчи мавқени қўлдан чиқарганидан далолат беради. Улар қўлида бўлган ҳиссалар мажмуи 1991 йилда 2,87 миллиард рандни ташкил этганди, бу йил эса бу улуш бирмунча қисқарди ва 2,35 миллиард рандга тенг бўлди.

Йоханнесбургда чиқадиган «Файнэншл мейл» журналининг охирги сонида эълон қилинган хабарга кўра, 1,2 миллиард ранд давлати бўлган Дональд Гордон мамлакат миллиардерлари рўйхатида учинчи ўринни муқим эгаллаб турибди. У қудратли «Либерти лайф» воситачилик компаниясининг бошқариб турган сулоланинг бошлиғидир.

Электрон саноатининг дарғаси Билл Ветнер [635 миллион ранд], парҳез гўшти етиштириш саноатининг яккаҳукмдори бўлган Метхвенлар сулоласи [486 миллион ранд] ва «Пик энд пэй» универсал дўконлар тармоғининг хўжайини Раймонд Аккерман [477 миллион ранд] юқорида зикр этилган уч бадавлат сулоладан анча ортда қолиб кетди.

Мутахассисларнинг фикрича, бундай кўрсаткичлар сезиларли даражада нисбий баҳо саналади, чунки Оппенгеймерлар ҳиссалардан ташқари олмосларнинг сон-саноқсиз коллекциясига эга бўлса, Рупертлар ихтиёрида элнинг кўзи тушмаган нодир расмлар жамғармаси бор.

МУШУКЛАР СУЛТОНИ

Уч яшар Лоло исмли гўзал Форс наслли мушук Хитойнинг кўпмиллионли шаҳрида бўлиб ўтган мушуклар кўргазмасида «Шанхай мушукларининг султони» деб эълон қилинди.

Лоло ушбу юксак мартабага улуғ Хитой деворидан ўта олмай турган демократик йўл — ялпи овоз бериш туфайли эришди. Маълумки, Хитой иероглифида йўлбарс сўзи «Ван», яъни султон деган маънони англатади. Ҳозир Шанхайда 60 минг одам мушук боқади. Улкан шаҳарда дастлабки мушуклар шифохоналари ва бозорлари пайдо бўла бошлади.

Ваҳолонки, 50 ва 70-йилларда уйда ҳайвон сақлаш «лаънати буржуача» турмуш тарзи унсури сифатида талқин қилинар ва ўта тўқлик белгиси сифатида қатъиян ман этилган эди.

«Ўзбекистон овози»нинг навбатдаги сони 6 февралда чиқади.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни жамоаси газета-ротация цехи бошлиғи **Ҳаким Қўчқорович СОЛИҲОВ**нинг бевақт вафот этганини чуқур қайғу билан маълум қилиб, унинг оила аъзоларига ва қариндошларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон болалар ва мактаб-интернатлари уюшмасининг хўжалик ҳисобидаги «ОРЗУ» фирмаси хизматчилари фирманинг бош директори Ш. Хўжаевга отаси **Муҳаммад ХУЖАЕВ**нинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши ва «Ўзбекистон овози» журналистлар жамоаси

Бош муҳаррир—
Шароф УБАЙДУЛЛАЕВ
33-65-45; 32-55-15.
Бош муҳаррир ўринбосари —
Шуҳрат ЖАББОРОВ
33-06-83, 32-55-04
Иш бошқарувчи —
Юнус ЗИЁДОВ
33-44-55, 32-55-05
Масъул котиблар—
Абдуваҳоб АБДУБАННОПОВ
33-41-89, 32-55-70.
Эркин ХУЖАЕВ
33-79-14, 32-53-05
Масъул котиб ўринбосарлари—
Ҳамид СУЛТОНОВ,
Шоҳайдар МИРҲАБИБОВ
33-72-83, 32-53-06.
Адабий котиб—
Абдунаби МАННОПОВ
32-53-70
РЕДАКЦИЯ МУДИРЛАРИ:
Иқтисодий ҳаёт — Жўра ХОЛҚОСИМОВ
33-47-80, 32-53-14
Ижтимоий ҳаёт — Муҳаммад ЮСУФ
33-21-43, 32-53-16
Вилоят мухбирлари билан ишлаш—
Норбобо ШАКАРОВ
33-12-16, 32-57-20
Хатлар, ахборот ва спорт бўлими—
Ҳайдар НОСИРОВ
33-34-69, 32-53-97
«Осиё бозори» (илова)—
Тўхтамурод ТОШЕВ
33-76-04, 32-53-15
Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ
33-38-55, 32-57-19
Бош муҳаррир ҳузуридаги махсус мухбирлар:
Абдулла ПЎЛАТОВ
33-14-24, 32-55-17
Рустам РАҲМОНОВ
(Фарғона минтақаси бўйича)
Булоқбоши —37-152
Тўлқин ЭШБЕКОВ
33-44-51
Шароф Рашидов фонди бўйича масъул —
Туроб МАҚСУД
33-20-36, 32-54-35
Тижорат дирекцияси—
Ольга ЗАРАПИНА
32-74-33, 32-53-20
Эълон ва билдирувлар
Соҳиб САЛИМОВ
32-54-14
Ўз мухбирларимиз
Анорбой ҚУРОНБОЕВ, (Андижон) — 4-21-05
Нусратулла НАИМОВ, (Бухоро) — 3-96-12
Абдужалил УМАРОВ, (Гулистон) — 2-63-48
Баҳриддин САТТОРОВ, (Жиззах) — 3-31-86
Мусо ҚАРОМОВ, (Қарши) — 3-25-70.
Музаффар ШАРОПОВ, (Навоий)
Реймбой ЕШИМБЕТОВ, (Нукус) —2-42-62.
Фармон ТОШЕВ, (Самарқанд) — 35-22-90.
Эркин МАДРАҲИМОВ, (Урганч) — 6-72-60
Олимжон УСАНОВ, (Термиз) — 2-23-01
Навбатчи муҳаррир:
Р. АҲМАДАЛИЕВ.
Манзилимиз:
700083, Тошкент—ГСП, Ленинград кўчаси, 32-уй.
● Тиражи—165076 нусха. Босишга топшириш вақти —21.00
топширилди—21.00
№ 24. Г — 61
Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг босмахонаси.